

DOMOLJUB

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO. ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljub“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petčvrsta (bestina „Domoljube“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne novice navadna garmondvrsta 60 v. Četkovni promet pošto-branilniškega urada št. 824.797.

Štev. 10.

V Ljubljani, dne 19. maja 1904

Leto XVII.

Tri besede iz liberalnega besednjaka.

Kregati se z liberalci je jalova. Nikdar ne veš, pri čem da si. Zdaj je brumen in pobožen, kakor kak puščavnik, zdaj razposajen in umazan v besedah kakor cigan; če mu kaže, razlaga svoje dobro srce in se baha, koliko dobrot je že izkazal nevhvaležnemu svetu, ob drugi priliki pa odira, kar se da; časih se mu cede usta same spravljalivosti in miroljubnosti, brž nato pa napne vse sile, da kuri in dela prepir in sovraštvo. Igra se z resnico in z ljudmi; besede rabi zato, da ž njimi zakriva svoje misli. Treba ga je poznati tudi od te strani. Zato hočemo razkrinkati nekaj liberalnih zvijač.

1. Zelo pogosto čuješ besedo hujskatl. Če kak pošten katoliški mož odločno brani naša načela, se takoj zarepenčijo liberalci: hujska. Zlasti radi pravijo to o kakem duhovniku. Ni ga, ki bi nastopil v javnosti, da bi ne bil že prejel častnega pridevka hujskač. Poglejmo si to besedo! Hujskati se pravi ljudi spravljati z lažnimi besedami in slepilnimi objubami za kako slabo reč. Hujskala je kača v rajju. Posnemavec ima dan-

danes dovolj. Kolikrat slišiš po gostilnah, kako se z lažmi hoče trositi zaničevanje do papeža, škofov in duhovnikov. Eden največjih hujskačev je Slovenski Narod. Namen, ki ga ima, je slab; pripomočki, ki jih rabi zanj, so grdi. Kdor se pa potegne za dobro reč z resnico in pravico, tak ni hujskač, ampak poštenjak, ki dela

Jožef Dular
deželni poslanec.

dobro. Če pri tem malo pocuka kakega liberalca za njegovo občutljivo stran, nič ne dene. Za dobro stvar delati moramo vsi. In kdor pri tem ne išče nič lastnega dobička, zasluži za tako delo spoštovanje in hvaležnost vseh poštenih ljudi. Če nas zato psujejo liberalci, da hujskamo, svobodno

jim. Mi nismo odgovorni za to, da ne znajo prav govoriti.

2. Druga taka beseda je punt. Če se potegnejo nižji stanovi za svoje pravice, če zahtevajo, da se vzamejo krivične predprave graščakom in meščanom, brž pride kdo s puntom na dan. Seveda punt je, da se upira naše ljudstvo krivicam, ki se mu gode pri volitvah; punt je, če nečejo ljudje, ki z denarjem in krvjo vzdržujejo državo, več biti za tvalo, na kateri bi liberalna gospoda sekala drva; punt je, če se upro ubogi trpini, ki žive iz rok v usta, oderuštva prekanjenih mogotcev; punt je, če sploh pričenjajo misliti, da so tudi reveži ljudje na ti božji zemlji. Vse to je punt, in kdor ljudem pojasnjuje krivice, ki se jim gode, je glavni puntar. — Punt je upor proti postavni in pravični oblasti. Kdor se upre krivici, ni puntar, ampak pošten človek, ki izvršuje svojo dolžnost. Puntarji so vedno taki, ki sami svojih dolžnosti nečejo spoznati, ki pa zahtevajo, da bi vsi drugi imeli dolžnosti do njih. Krščansko ljudstvo pa pozna svoje dolžnosti; zato se pa tudi sme zavedati svojih pravic. Pravi punt delajo tisti, ki zlorablajo svojo moč, ki krivično rabijo svojo oblast. Oderuhi so puntarji proti božjim in človeškim

postavam; liberalni lažnivci in klafači se puntajo; mogotci, ki nečejo pripoznati ljudskih pravic, delajo punte. Le vpijejo naj o puntih zavednega ljudstva: to jim osle kaže.

3. Tretja sulica, ki ž njo liberalci hočejo k tlom zabosti naše gibanje, je pa **intelligenca — izobraženstvo**. Kaj bo neumni kmetavzar, kaj ve umazani delavec; izobraženci morajo imeti vso moč v rokah; to slišimo za vsakim vogalom. — Tudi mi znamo ceniti učenost. A to pa naravnost povemo, da s tem, ker je kdo nekaj let po šolah trgal hlače in vsled tega ložje živi, nikakor še nima pravice z viška doli gledati ljudstva. Samo tak izobraženec, ki svoje znanje obrača ljudstvu v korist, je spoštovanja vreden. Kdor pa rabi učenost, ki jo je pridobil v šolah, ki jih vzdržuje ljudstvo s svojim denarjem, zato da blati, kar je ljudstvu svetega, da meče polena pred noge ljudem, ki si iščejo svojih pravic, tak je škodljivec, zajeda v človeški družbi.

Tudi v javnem življenju velja načelo: Vsak sam najbolj ve, kje ga čevelj žuli. Za to ne bo šel vprašati šele človeka, ki je študiral. Trpini delavskih stanov poznajo sami svoje težave najbolje. Samo tisti izobraženec more res kaj pomagati jim, ki živi med njimi, ki od blizu gleda, kako se jim godi. In takih ni mnogo! Med tistimi, ki imajo besedo intelligenca vedno na jeziku, jih ni domala prav nič. Ljudstvo je zrelo za svojeboljšanje. Ne gre se tu v prvi vrsti za nobeno učenost, marveč samo za stvari, ki jih vsak sam izkuša na sebi.

Ne čudimo se, da smrdi splošna volivna pravica tistim, ki sede na vrhu in se norčujejo iz ljudstva. Saj tudi financar ne diši tihotapcu.

Po konci glave! Le brez strahu glejmo liberalcem v oči. Najmanj se je treba pa bati njihovih besedi. Naj pridejo s hujskači, punti in izobraženstvom, kadar jim drago. Naše ljudstvo jim bo znalo dati vselej primeren odgovor.

Politični razgled.

Državni zbor.

O državnem zboru nimamo drugega povedati, kakor da se je 19. aprila žalostno začel, 11. maja pa še žalostneje končal. Življenja ni bilo cel čas nobenega. Zapisnikarji so brali gluhih stenam različne interpelacije,

prošnje in druge dopise. Sprva se je kazalo da se doseže s posredovanjem Poljakov sprava med Čehi in Nemci; ali ker vlada po želji Nemcev ne dá Čehom vseučilišča — kakor ga hočejo imeti, se Čehi niso spustili v noben pogovor, pri čemur so jim pomagali tudi slovenski poslanci. — Vlada je še v zadnjih trenutkih predložila zbornici načrt zakona, s katerim zahteva za železnice stodevetinpetdeset milijonov 574.000 K, od teh bi padlo samo za železnico, ki jo delajo v Trst, okoli 147 milijonov kron. To so stroški, ki presegajo prvotni načrt. Da bi kdo glasoval zanje, nato še vlada ne more misliti.

Proračun za mornarnico.

Prihodnje leto bo terjala vlada za mornarnico cel milijon kron več, kakor pa je zahtevala za l. 1904. Za letos se je je privolilo 50,271.000 K Vlada misli napraviti nove velike bojne ladje, nekaj starih pa popraviti. Zboljšati namerava tudi torpedovke, ker so današnje že po 20 let stare, in zato že čisto zastarele. Zraven tega bi dala vojna uprava tudi šest novih torpedovk zgraditi.

Ogrski državni stroški.

Te dni je v seji državnega zbora predložil denarni minister državni proračun za to leto. Redni stroški so preračunjeni na 1024, 562.180 kron; dohodkov pa se bo dobilo 1081,376.795 kron. Ostalo bo torej 56,814.615 kron. Posebni stroški bodo znašali 165,522.444 kron, posebni dohodki pa bodo dali 109,305.150 kron. Skupno bo torej ona državna polovica koncem leta dejala 597.324 kron v državno blagajnico. — Ogrski državni zbor je bil sklican za par dni s cesarjevim pismom 5. maja.

Turek kolje Armence.

Turki neprestano zatirajo krščanske Armence. Zadnje dni so biriči pobirali davek in terjali več, kot ga jim je šlo. Ko so se jim prebivavci uprli in jih segnali iz vasi, so biriči poklicali vojake, ki so z orožjem pridrli nad uboge ljudi. Požgali so vas, ljudi pa poklali. Sosedje so bili, ko so to slišali, zelo razburjeni. Armenski škof in drugi veljaki so naprosili patriarha, naj bi pri turški vladi posredoval. Ali vlada je dala škofa in druge plemenitnike zapreti, ker se „mešajo med take stvari“. Tako postopajo Turki s kristjani v današnjih dneh!

Kraljevo kronanje na Srbskem.

V Belemgradu se delajo velike priprave za kraljevo kronanje, ki se bo zgodilo najbrž ob obletnici izvolitve kralja Petra. Kronanje se bo vršilo v samostanu Žiči, kjer so kronali stare slavne srbske kralje. Le-

tam je bil maziljen tudi prejšnji nesrečni kralj Aleksander. Bog daj, da bi temu kralju prinesla krona več sreče!

Rusko - Japonska vojska.

Prvi boji pri reki Jalu. — Rusi tepeni.

Zdaj se je pa vojska že drugače zasukala. Zadnjič smo povedali, da si stojita Rus in Japonci ob reki Jalu na Mandžurski zemlji že iz oči v oči, in da ne bo dolgo do pravega boja. Te dni se je to že zgodilo. Dne 22. aprila so se jele premikati japonske množice na levem bregu reke Jalu, ki so skušale priti čez reko na desni breg. Poskušali so dva dni, tretji dan pa je prišlo že več oddelkov na to stran. Rusi so jih čakali nekaj v čolnih, nekaj pa na bregu, ali ko so Japonci ogenj pokazali, so se Rusi jeli odmikati. Streljali so na obeh straneh. Japonci so delali mostove, da bi po suhem šli čez reko, a Rusi so jim jih razstrelili. Toda ker je prihajalo vedno več Japoncev, se jim Rusi, ki so bili le v majhnem številu nasproti, niso mogli več ustavljati in tako so Japonci šli prosto čez reko. Rusi so imeli glavni tabor daleč stran v mestu Niučvangu, pri reki Jalu je bil le manjši oddelek. Dne 30. aprila je prestopil reko japonski vrhovni poveljnik general Kuroki, ki je vso noč vodil svoje množice čez vodo. V nedeljo zjutraj ob 7. uri so prisilili Japonci prve večje ruske oddelke pri kraju Košaki, da so odstopile. Nato pa so jeli Japonci prodirati na vsi črti. Kar zapored so vzeli ruske kraje Kiuri, Kiulienčen, Maku, Jošuko in zasedli vzvišene kraje, odkoder se ni bilo bati sovražnika. Med tem časom so streljali s topovi na obeh straneh; ali ko so se Rusi umikali, so jim Japonci pobirali topove. Kmalu nato so prišle japonske čete do večjega mesta Antuna, kjer je čakalo več ruskih čet. Navzlic temu, da so se pešci in konjiki dobro držali, so Japonci imeli čez pol ure mesto že v rokah. Ko so Japonci šli vanj, ga je dal ruski general Kaštalinski zažgati, ker je bilo cele skladavnice živeča, da ga ne bi Japonci dobili. Pri ti priliki so vzeli Rusom 28 topov. Tako so se Rusi vedno bolj odmikali nazaj proti mestu Fenvančen, kjer so čakali sovražnika. Izgube do tega časa so bile na obeh straneh velikanske. Rusi so izgubili okoli 5000 mož, Japonci pa 3000. Rusi so imeli 48 topov, Japonci pa 130, zato ni čuda da so se Rusi morali povsod umakniti, ker je njih bilo le 18.000, Japoncev pa je bilo v tistih oddelkih okoli 70.000.

Kako se misli ustavljati ruski poveljnik?

Kuropatkin je precej, ko je prišel na bojišče, videl, da se ni mogoče upreti Japoncem ob reki Jalu. Zato je imel namen, Japonce pričakovati v Mandžuriji, kamor je poklical vse ruske čete, ki so bile prej raztresene v mnogoštevilnih malih oddelkih po raznih krajih. Te razne čete je potem postavil v vrsto od Mukdena proti jugu, kjer so še tudi sedaj. Tako je razvrstil v to armado vsako novo četo, ki je prišla od doma. Združena ruska armada šteje sedaj 140.000 mož, ki se bodo Japoncem lahko v bran postavili, ker je zemlja okoli Mukdena pripravna za boj. Na reko Jalu je poslal general Kuropatkin samo prednje straže, ki so štele pod generalnima majorjema Kaštalinskim in Miščenkem vsega skupaj 25.000 mož. Te straže so imele namen, sovražnika pri reki Jalu malo pomuditi in mu že tam, če bi bilo mogoče, zadati občutne rane, potem pa se umekniti nazaj k glavni armadi, da bi tako Japonce zvalili v Mandžurijo proti Mukdenu, kjer bi jih natepli.

Boj pri Fenvančenu. — Rusi vnovič tepeni.

Ko so bili Rusi od reke Jalu pregnani, so marširali 60 kilometrov daleč nazaj v mesto Fenvančen, kje bila večja vojaška posadka. Le-tam je bilo pod generalom Linjevičem 12.000 mož baterije, pod poveljnikom Miščenkem 8000 kozakov; ta posadka in pa oni vojaki, ki so pribezali od reke Jalu, so se v bran postavili Japoncem, ki so prodirali proti mestu. Rusi so bili tega mnenja, da se bodo s pridom ustavili prodirajočim Japoncem, zato je Kuropatkin naročil poveljniku mesta, da se mora pod vsakimi okoliščinami deset ur vzdržati v mestu. Ko je primarširal v petek 6. maja japonski general Kuroki, sta se obe vojski krvavo spopadli. Vendar se je hitro pokazalo, da Rusi še niso dovolj pripravljene za boj. Ker je bilo to mesto za Ruse velikega pomena, so ga z vso trdovratnostjo branili. N bilo je zastoj. Ker mesto ni bilo nič utrjeno in zato nič ugodno za boj, so se Rusi jeli umikati. Da ne bi sovražnik opazil, da se umikajo, so se kozaki spustili v manjše bitke, med tem so pa drugi vojaki odstopili, zažgali mesto, ter se jeli umikati nazaj proti Liaošanu, koder je sedaj glavna ruska moč. Izgube so bile na obeh straneh velikanske, bojišče je krilo več tisoč mrtvih. Kurokijeva vojska maršira proti Liaošanu, da se spopade s Kuropatkinom.

Port Artur na suhem oblegan.

Ker se je Japoncem pri reki Jalu in na desnem kraju polotoka Liautuna tako

srečno obneslo, so jeli Rusa pritiskati tudi na levem kraju polotoka. Na tem otoku imajo Rusi Port Artur, in ako bi ga Japonci zasedli, bi bili gospodarji v vojski. Zato se vse japonske čete ozirajo na ta polotok. V ladjevišču Niučvan se že izkrcava druga japonska vojska pod generalom Oku, ki šteje 30 do 40 tisoč mož. Ta armada ima namen vzeti Port Artur in se združiti z generalom Kurokijem, ki je sedaj na oni strani polotoka, da bi šla potem skupno nad Kuropatkina, ki sedaj poveljuje v Liaošanu. Posamezni oddelki druge armade že marširajo proti Port Arturju. Polotok je od Japoncev že tako zaseden, da sta Port Artur in Daljni že čisto odrezana od glavne ruske vojske, ki je sedaj zgoraj v Liaošanu. Da ne bi imeli ruski vojaki, ki so v Port Arturju in Daljnem, nobene zveze z ostalo glavno vojsko, so Japonci razdrli vse železniške in brzojavne zveze. Sedaj so od Port Arturja oddaljeni le še kakih 30 kilometrov. Rusi popravljajo brzojavne in železniške zveze in se pripravljajo na sovražnika. Tako gre sovražnik od ene strani po suhem do Port Arturja, največje ruske trdnjave. Ako bi ga vzel, so Rusi za nekaj časa izgubljeni.

Port Artur od morske strani.

Med tem, ko stopa ena vojska na suhem proti Port Arturju, preži del japonskega brodograja na morju na to trdnjavo, da bi jo Japonci tako od obeh strani napadli. Rusi tiče s svojimi ladjami v pristanišču pred Port Arturjem in se ne morejo nikamor umakniti, ker je japonsko brodograje pod poveljnikom Togo zaprlo vsak vhod. Priplulo je osem japonskih parnikov, ki so obstali pred mestom. Pet japonskih ladij je srečno prišlo na zaželjeni kraj, tri ladje pa so se potopile, vendar je bilo mogoče rešiti vse ljudi, ki so bili na teh ladjah.

Port Artur za obleganje pripravljen.

V mestu Port Artur je veliko razburjenje. Pričakuje se, da ga Japonci vsak čas napadejo od severa na suhem, in hkrati bombardirajo na morju. Podnevu ni nemirov, le ponoči je vse prestrašeno, ko mora biti v mestu do celega vse temno, da ne bi sovražnik opazil, kje da so ljudje, ako bi pričel streljati. Po najnovejših poročilih je v mestu sedaj cela strelska divizija pod poveljniki generalov Steselj, Smirnov in Sevastjanov, dalje trdnjavski polki, topničarji in tehniki, vsega skupaj 18.000 mož in 400 topov. Ž živežem je preskrbljen za celo leto. Tako se ni bati, da bi ga kar vzeli, če ga bodo prav od dveh strani napadali.

Kaj bo z Rusi?

Dokler bodo imeli Japonci na bojišču veliko več vojske kot Rusi, toliko časa še ni upati, da bi se vojna sreča obrnila Rusom na bolje. Rusi pa še dalje časa ne bodo imeli večje moči kot sovražnik. Rusi vse prepočasi delajo, kakor se je sedaj pokazalo; moskovski in harjkovski vojni kor, ki imata 50—60 tisoč mož, sta šele sedaj dobila povelje, naj gresta v Azijo, ko so bili že na več krajih krvavo tepeni. Preden se taka armada pripravi za odhod, preteče 14 dni, tja pa se vozi po štiri tedne, torej je še šest tednov ne bo na bojišču. Nazadnje, ko se zadosti Rusov napelje v Azijo, bodo že zmagali, sedaj pa so gospodarji Japonci.

Kitajska v vojski.

Novice o japonskih zmagah so Kitajce tako omamile, da so vsi navdušeni za vojsko proti — Rusom. Kitajski cesar sicer želi navdušenje prebivalstva brzdati, a kaže se, da se mu ne bo posrečilo pomiriti razburjenih in za vojsko proti Rusu podpihovanih Kitajcev. Pred nekaj dnevi je bil na kitajskem dvoru neki višji japonski častnik, in od takrat se vedno glasneje čuje, da se Kitajec zveže z Japoncem in udari na Rusa. Armada je že na nogah in oddelki vojakov se pomikajo od juga proti severu nasproti Rusom.

Pomorska bitka pri Gensanu.

Japonski parnik je na vzhodni strani Koreje opazoval kraje, kar prilete tri ruske križarice in dve torpedovki. Ker se japonski vojaki niso hoteli udati, so jeli Rusi streljati nanje in oni na te. V boju je padlo več častnikov in vojakov. Rusi so potem potopili Japoncem še tri trgovske ladje in vjeli več vojakov in štiri topove. Ko so pozneje našli Rusi na neki ladji 130 japonskih vojakov, so jih silili, naj se udado; ker pa so jim Japonci odgovorili s strelji, so jih Rusi potopili s parnikom vred. Japonski vojaki so streljali toliko časa, da so jih zagrnili valovi.

LISTEK.

Čarovnik.

Graben, mala vasica, leži v prijazni dolinici, ki jo obdajajo dobro zasajeni zeleni gozdovi. Vsled slabih potov in steza pa oddaljenosti sosednih vasi so prišli Grabničani le redkokdaj v dotiko z drugimi ljudmi. Živeli so enakomerno življenje, a bili so zadovoljni, ker so bili skromni. Kaj se godi

drugod na tem ljubem svetu, za to se že radi tega niso brigali, ker niso nikdar ničesar zvedeli, ali pa tako pozno, da je vsaka vest izgubila svojo mikavnost. Kakor rečeno, so bili Grabničani dobri, pošteni in delavni ljudje, a če so bili posebno brihtni, to boste lahko sami razsodili.

Največ vpliva je imel v vasi mož dolge, suhe postave — ljudje so ga klicali za Kuštra, morda za to, ker je imel dolgo razmršeno brado. Po poklicu je bil kajžar, a kmalu ga je postalo sram z dnino pri sosedih služiti, svoj kruh, ker je imel brihtno glavo, a brihtna glava jo pa kmalu pogrunta. Postal je — copernek. Sprva mu ljudje niso hoteli nič kaj verjeti, a ko je dokazal svojo „umetnost“, šepetali so si skrivnostno na uho: „Kušter je čarovnik. Meni je že rešil kravo, ki mi bila drugače gotovo crknila.“

Ko so se v zimskih večerih zbirale žene in dekleta in pri luči leščerbe pridno vrtele kolovrate, tedaj so imele dovolj časa, da so povedale, kako je eni zagovoril črva, ki bi jo bil gotovo pripravil ob roko, kako je drugi pregnal glavobol, kako je rešil tretjo trganja po udih. Da si poslušal te dokaze o Kuštrovi „umetnosti“, poskusil bi morda tudi ti svojo srečo. Ni čuda torej, da so bili kmalu vsi vaščani prepričani, da je Kušter pravi čarovnik.

Prebivalci daljnih sosednih vasi, ki niso imeli prilike čuditi se Kuštrovim coprnijam, o katerih so mnogo slišali, so se norčevali in ob vsaki priliki zbijali ne ravno lepe šale nad lahkovernimi Grabničani. Pomagal jim je še Hočevar, ki se je priženil na Graben in katerega ni mogel Kušter na noben način pripraviti do tega, da bi kaj dal na njegove coprnije — — —

Nekega dne je prišel copernek k Hočevarju in ga prosil za 7 K. Skrivnostno je namežiknil z očesom in pokazal svoje rumene zobe.

„Takemu človeku, kakor ste vi, ne dam vinarja“, ga je kratko zavrnil Hočevar.

„Ali mi res ne daste denarja?“ in iz Kuštrovih oči je švigal plamen jeze in maščevanja. „Premislite dobro, kaj govorite.“

„Kar sem rekel, sem rekel. Tu so vrata!“ in Hočevar je odprl vrata na stežaj.

„Že dobro, že dobro! Zapomnite si, predno bo mlaj, bodete nosili za menoj tiste kronice“, in izginil je med vrati.

Hočevarja je ta grožnja nekako čudno dirnila, četudi ni verjel njegovih vražarij. Povedal je sosedu vso dogodbico. Ta pa lahkoveren kakor je bil, je pričel takoj zdihovati: „Oh Hočevar, zakaj mu niste dali tistih kronic. Gotovo vas zadene kaka strašna nesreča. Pomislite, saj že to ne pomeni nič dobrega, da je hotel imeti ravno sedem kron; številka sedem pa je nesrečna. Oh smilite

se mi. Jaz ne bi hotel biti za ves svet v vaši koži.“

„Bežite no, bežite, lahkovernež! Kaj bo naredil Kušter, ki je saj ravno tako velik, če še ne večji osel kakor midva“, se je norčeval Hočevar.

Bilo je teden dni pozneje. Hočevar in Hočevarica sta sedela pred hišo in se pogovarjala.

„Ti, jutri pričnemo kositi seno. Ker se nam bo vsa letina, ako Bog da dobro obnesla, in bo torej dela čez glavo, zato sem dobil tri kosce, da ne bomo preveč zaostali z delom, saj veš, da je križ, če je človek pri delu najzadnejši. Glej, da bo kosilo ob štirih zjutraj kuhano. Pa ne varčuj preveč s špehom, saj veš da morajo biti žganci dobro zabeljeni, drugače se kosa ne prime prav dobro tal.“

Drugo jutro so pri Hočevarju že ob treh zaškripale vešne duri, in prikazala se je gospodinja, ki je hitela v drvarnico po drva. Kmalu je zaplapolila v peči ogenj. A kaj je to? Kmalu je bilo v kuhinji toliko dima, da ni bilo skoraj za prestajati in ki je vdušil ogenj v peči, da se je potem le še bolj kadilo. Odprla je vrata, okna in z predpasnikom spravila toliko dima iz kuhinje, da je mogla v njej prestati. Zakurila je iznova — a zgodilo se je isto. Poklicala je moža. Ta je bil že slabe volje, kajti manjkalo je še pol ure do štirih, ob štirih pa pridejo kosci, a sedaj še niti zakurjeno ni. „Beži no beži, saj b... včasih tako niste za drugo kakor za jesti. Seveda samo se ne bo zagorelo; spati se ne sme pri peči.“

Hočevarica se ni brigala za moževe besede, saj je vedela, da ne govori v jezi ampak le v naglici in nepremišljenosti, in čakala je nestrpnost, ali bo njemu gorelo ali ne.

„Ali vidiš, tako gori, da je veselje pogledati“, je pobahal on, ko je zakuril. Ali komaj je zgovoril, že je imel tudi polne usta dima in je pričel kašljati in kihati, da se je ona res že bala, da „se v njem kaj ne utrga“.

„Devet vragov, kaj pa je to?“ se je začudil Hočevar. „Danes že ne bo nič z kosilom. Bom pa dal delavcem malo več pijače pa malo suhih klobas. Alo, stara, pojdi po zidarja, da bomo saj južino lahko skuhal.“

Zidar je prišel. Popravil je po peči, položil par novih opek, par jih samo preložil, zamazal nastale razpokline in dejal, da je peč popravljena. Zakurili so zopet, a zopet je bila kuhinja kmalu polna dima. Zidar ni vedel več pomagati, zmajeval je z glavo in migal z rameni in se kmalu zgubil. Od zidarja je kmalu zvedela cela vas, da v Hočevarjevi peči nočejo goreti niti najbolj suha drva. Kmalu so jo pogruntali. „Peč je zacopran!“ se je glasila sodba.

Medtem pa je premišljeval Hočevar doma, zakaj noče goreti v peči. Misлил je, da se je morda nabralo v dimniku preveč saj, a ko je pogledal, je pa videl nad seboj lepo zeleno nebo. Spomnil se je tudi Kuštrove grožnje in onih sedmih kron. Vedno bolj se mu je urivala misel, da pa ima morda vendar tudi Kušter tukaj kaj roke vmes, ali pa morda saj lahko pomaga.

„Veš kaj, stara, Kušter pa mora biti ves z vragom v zvezi“, je dejal svoji boljši polovici. „Nihče drugi kakor on mi je zacopral peč. Nazadnje mu bom vendar moral dati onih sedem kron, ker brez peči ne moremo biti.“

Storil se je večer, in Hočevar je lahko nastopil svojo trnjevo pot, ker bilo je temno, da ga ni mogel zlepa kdo opaziti, kar ne bi rad videl. Težko, zelo težko je nastopil „ta križev pot“ — kakor se e pozneje sam izrazil — in z jedno roko tiščal v žepu one usodne krone.

Kušter je ležal na klopi pri peči in kadil iz svoje čedre.

„Dober večer“, je pozdravil bolj plašno Hočevar. „Ne zamerite, da vas tako pozno nadlegujem.“

„No, no, kaj pa takega?“ je prašal Kušter in na obrazu mu je igral škodoželjen nasmeh.

„Veste včasih je človek slabe volje“, je pričel boječ. „in slabe volje sem bil jaz takrat — —“

„Ko ste me iz vaše hiše vrgli“, je pristvil Kušter in se zbadljivo zasmejal.

„Dejte, odpustite! V jezi človek marsikaj stori, kar mu je potem žal. Nikar ne bodite tako hudi, dejte se kaj pogovoriti. Prišel sem samo radi onih sedem kron — saj veste prinesel sem vam jih. Sedaj ne potrebujem denarja, mi bote že vrnil, kadar bodete, če pa ne, bo pa ravno tako dobro.“

„Sedaj še ni mlaj“, je zašepetal Kušter in na obrazu mu je zaigral zmagalen nasmeh.

„Ravno tako je zadnjič rekel“, je ponavljal Hočevar sam sebi.

„A jaz ne rabim danes denarja“, in Kušter se je zopet škodoželjno nasmejal in pokazal svoje rumene zobe.

„Kaj, vi nočete mojega denarja? Kaj naj počnem s pečjo?“ je zakričal Hočevar. „Ne, denarja ne nesem domov, pa ga ne nesem.“

„Kaj menite, da sem zidar, da naj popravim vašo peč“, je mučil Kušter še nadalje Hočevarja.

„Zidar ne pomaga nič. Je že bil, pa ni nič opravil. Peč se ravno tako kadi kakor preje. Nate tukaj imate tiste krone, in dajte mi roko, da niste nič name hudi.“

„Vi ste čuden človek“, je dejal Kušter smehljaje „a vendar hočem videti, če vam morem pomagati. Sedite na ta-le trinogati stol in na tem stolu morate sedeti toliko

časa čisto mirno, dokler se ne vrnem. Pogledati hočem zunaj, če dobim za vas kakšno dobro zvezdo, potem vam bo pomagano."

"Tako bom sedel kakor pribit" je zatrjeval Hočevar in se nekako boječe vsedel na ta coprniški stol.

Kušter je odšel in se vrnil čez kakih 20 minut.

"Sedaj pa hitro domov in poskusite, če peč še kadi."

Hočevar je tekel na vso moč domov in zakričal ženi: "Alo zakuri hitro, sedaj se pa ne bo nič več kadilo!"

Kmalu je bil v peči precejšen ogenj in dim je šel zopet po navadni poti skozi dimnik na prosto.

"To je pa res prava coprnija!" je mrmral Hočevar venomer.

"Ti, stari", ga je prašala žena skrivnostno "povej no, kaj pa je počel pravzaprav s pečjo."

"Ja tako natančno n ti sam ne vem, a mi-lim, da mora biti s samim vragom v zvezi. Kušter ni tak človek kakor navadni kristjani; on je gotovo z spodnim v zvezi" —

Kmalu potem je bil Kušter obsojen na daljši zapor radi goljufije.

In veš zakaj, dragi bravec?

Na svetu ni ne copernikov ne copernic in tudi Kušter ni bil copernik. Kuštrove "coprnije" so bile gola goljufija, s pomočjo katerih je drl ljudi, da je imel bolj gosposko žiljenje. Tako je oslepil tudi Hočevarja s tem, da je zlezal po noči na streho in vrh dimnika polo il šipo, da ni mogel dim na prosto, dasi se je zdel na videz dimnik čisto prost.

Če naleti kdo na kak čuden slučaj, potem ni treba misliti takoj na razne vražarije in coprnije, ampak naj se praša pametne ljudi na svet.

Podmorske mine.

(Glej sliko.)

Rusi in Japonci se poslužujejo v sedanji vojski min, katere polagajo pod vodo, da bi sovražna ladja zadela vanje in se razletela. To je eno najhujših orožij v morskih vojskah. Izenada počí pod ladjo. Tu je zastoj vsaka opreznost, ako kapitan natančno ne ve, kje je mina položena. Kajti na površini morja se nič ne pozna, kje je skrita nevarnost.

Japonska je z minami zavarovala Nagasaki in druga svoja pristanišča. Zato se

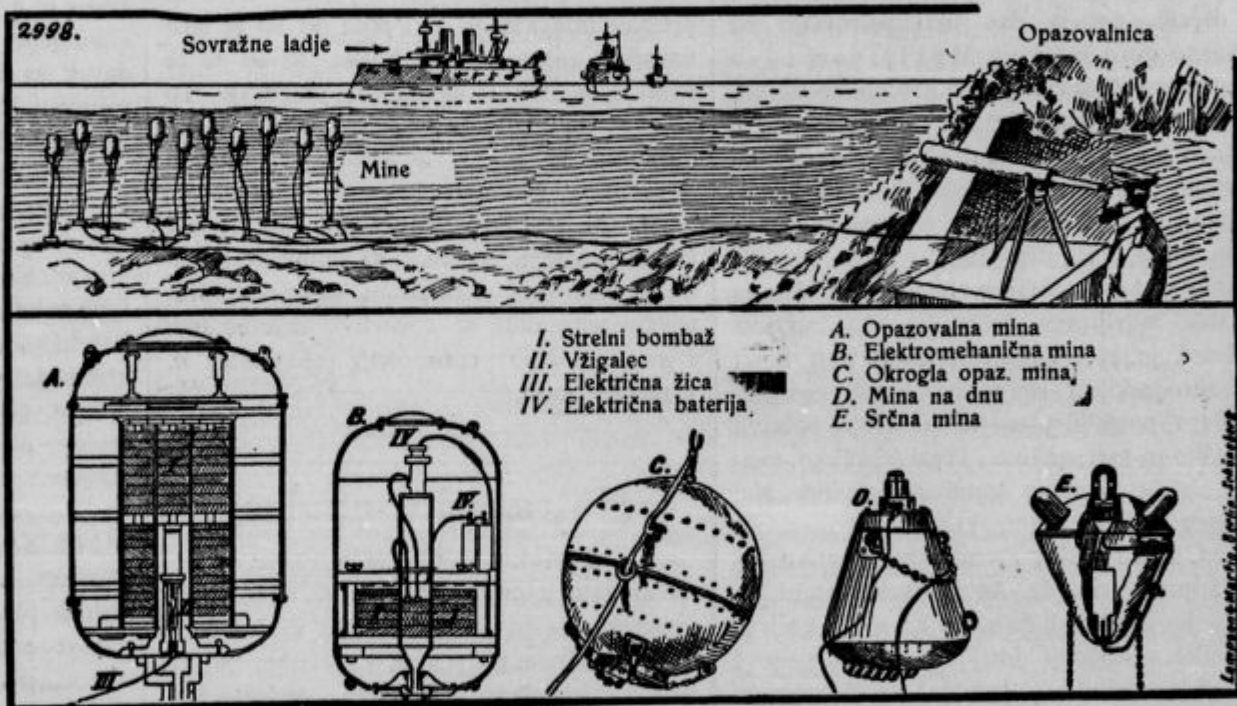
vladivostoško rusko brodovje boji približati tem pristaniščem, ker Rusi ne vedo, kje preže nanje ti strašni sovražniki. Tudi Port Artur je obdan od celega pasu takih min. Nekaj so jih položili Rusi, da bi se vsedle nanje japonske ladje. Nekaj pa so jih Japonci nastavili, da bi se Rusi pogubili. Tako je nevarnost za obe strani: ker Rusi ne vedo za japonske mine, Japonci pa ne za ruske.

Gotovo ustrezemo našim čitateljem, če jim danes priobčimo podobo, katera nam kaže, kako so narejene te mine in kako se nastavljajo.

Mine so narejene iz železa, so votle ter imajo različne oblike. Nabasane so z razstrelivom, največkrat s strelnim bombažem. Polagajo jih pred pristanišča in sicer nekatere višje, druge nižje, tako da mora ladja zadeti ob eno ali več min, ako pripluje na tisti kraj.

Ta zistem se da seveda porabiti le tedaj, kadar je mogoče opazovati sovražne ladje. V temi ali v megli seveda opazovavec ne more tako natančno razločevati ladij in razdalj. Zato pa polagajo tudi take mine, ki se same vnamejo, kadar ladja zadene ob nje. Taka je elektromehanična mina B. Tudi ta se vname z elektriko. Ko zadene ladja ob njo, se začne gibati v njej živo srebro. To gibanje zveže električni tok, ki prihaja iz električne baterije IV.

Slednjič imamo še srčne mine E, ki se tudi razlete vsled udarca, a ne po elektriki, ampak kemičnim potom. Steklena cev je napolnjena z žvepleno kislino. Ko trči ladja ob mino, se steklo razbije, in žveplena kislina se razlije na klorovo-kisli kali. S tem se vžge strelno živo srebro in ob njem se razleti vse nabasano razstreljivo.

Razstrele se te mine na dva načina: Ali se razpočijo same, kadar zadene ladja ob nje, ali pa jih užge opazovalec s suhega, kadar vidi, da je ladja nad njimi.

Ta drugi način nam kaže zgornji del naše podobe. Mine so pritrjene na morskem dnu in segajo z glavami navzgor. Od vsake mine vodita dve žici, ki sta zvezani v en kabelj, na suho. Opazovalec gleda skozi daljnogled na sovražne ladje. Pred seboj ima morski zemljevid, na katerem ima zaznamovana mesta, kjer stoje mine. Ko pride ugodni trenotek, pritisne le na gumb, električni tok se sklene, mine se sprožijo in razrušijo ladjo.

Spodnja slika nam kaže, kako so te mine znotraj sestavljene. Ko se sklene električni tok, preskoči iskra, katera vname razstreljivo. Taka mina je opazovalna mina A, ki nima v sebi baterije, ker je ta na suhem.

Učinek take eksplozije v vodi je strahovit. Mina zažene z velikansko silo kvišku steber vode, kateri s strašno močjo raznese ladjo.

Tatje vzbudili živo pokopano. Kakor se poroča iz Budimpešte, so baje zakopali v Egersegu mlado deklico po imenu Heleno Frisch, hčer nekega kmetovalca, ki je bila na videz mrtva. Mrtvi deklici so dali v grob mnogo zlatnine. Tatje so po noči odkopali grob ter ukradli zlatnino. Da se niso toliko zadržali s snemanjem prstanov, so odrezali deklici tri prste. Vsled grozne bolečine se je deklica zbudila ter videla dva moža, kako sta po lestvici plezala iz groba. Na to je tudi sama šla ven ter se podala s pohabljenoro roko k blizu stanujočemu grobarju.

Razgled po domovini.

Vseslovenski mladeniški shod na Brezjah se bo vršil v prvi polovici julija ali avgusta. V prihodnji številki bo „Domoljub“ naznanil dan shoda in glavne točke sporeda. Odbor za prireditev tega shoda se pridno posvetuje, da vse potrebno pripravi; shod mora biti nekaj posebnega. Mladeniči, takoj začnite agitirati v svojih vrstah za najogromnejšo udeležbo!

Ljubljansko delavstvo napravi drugo nedeljo v juniju (12. jun.) izlet na Šmarno goro. Sicer se ta izlet leto za letom vrši, toda letos ima še to posebnost, da se z njim obhaja obnem desetletnica, odkar so slovenski delavci take romarske izlete začeli prirejati na Šmarno goro. Ljubljansko delavstvo vabi vsa bratska delavska društva z dežele, naj ta dan tudi priromajo na Šmarno goro in tako v Marijinem letu skupno manifestirajo svojo krščansko zavest.

Umril je dne 4. maja v Borovnici č. g. Ivan Klemenc, duhovnik v začasnem pokoju. Pokojni je bil rojen dne 20. februarja 1878. v Rakitniku pri Slavini, posvečen v mašnika 14. julija 1901. Jedno leto je služboval kot kapelan v Gorjah. Napadla ga je sredi marljivega delovanja neozdravljiva bolezen, jetika. Zadnjega pol leta je bival pri sorodnikih v Borovnici. Četudi več mesecev v postelji, prenašal je svojo bolezen junaško in potrpežljivo. Trpel je veliko, tožil nič. Šel je po svoje zaslužen plačilo. Naj v miru počiva!

Odlikovanje. Premilostni gosp. knezoškof ljubljanski, dr. Anton Bonaventura Jeglič, je imenoval č. g. Ivana Juvana, župnika v Spodnji Idriji, o priliki njegove sedemdesetletnice (12. maja) za duhovnega svetnika.

Umril je 9. maja č. g. Al. Kreiner, župnik v Črmošnjicah. Pokojnik je bil rojen dne 27. aprila 1862. v Koflarjih (župnija Stara cerkev) na Kočevskem. V mašnika je bil posvečen 10. julija 1887. Kot kaplan je služil v Čatežu ob Savi in pri Sv. Križu pri Litiji, kot župni upravitelj v Polomu, kot župnik pa od l. 1897. v Črmošnjicah. Bolehal je že dolgo, a je do zadnjega opravljal svojo službo.

Slava Brezmadežni. O petdesetletnici. Napevi za Marijino družbo. Zložil in priredil P. Angelik Hribar. V Ljubljani 1904. Izdal in založil knezoškofijski ordinarijat. Cena mehke vez 1 K, v pol platnu 1.20 K. Prodaja se v knezoškofijski pisarni in pri frančiškanih v Ljubljani. Čitateljem „Domoljuba“ je znano, da je letošnje leto posebej posvečeno Mariji, brezmadežni Devici ker obhajamo petdesetletnico, odkar se je v

Rimu slovesno proglasila verska resnica o Marijinem brezmadežnem spočetju. Pobožni častilci Matere božje se trudijo, da bi o tej veseli priliki vredno počastili najimenitnejšo Marijino prednost. Brez vnetega petja se to pač ne more zgoditi. Zato nam je posebno ljuba ta lepa zbirka Marijinih napevov, katerim je še pridejanih več pesmi v počeščenje presv. Rešnjega Telesa. V naslovu stoji: „za Marijino družbo“. To je sicer opravičeno, ker družba Marijinih otrok je v prvi vrsti poklicana, da letos še s posebno vneto proslavlja svojo nebeško Mater. S tem pa ni rečeno, da bi zbirka ne bila enako primerna tudi za Slovence sploh, kateri ljubijo lepo domače petje, zakaj ne le zbrane, ampak tudi izbrane so tu pesmi, ki so že prestale preizkušnjo, t. j. take, ki so že med narodom znane in priljubljene, ki so se že stokrat in stokrat navdušeno prepevale. To so res odlično narodne pesmi! Kako dragocen je n. pr. le venec priljubljenih odpevov za lavretanske litanije, ki veselo odmevajo po vseh slovenskih pokrajinah! In koliko je to vredno, da dobivaje bogoljubni Slovenci v roke pesmi, katerih ne prepevajo tako radi le v cerkvi, marveč tudi doma ob raznih priložnostih, med delom in v prostih urah.

Notranjske novice.

— **S Pivke.** Tisti Anton Fabec, o katerem smo zadnjič pripomnili, kako grdo preklinja, se je sedaj še celo v „Narodu“ oglasil s polnim podpisom, v katerem hujska zoper g. kapelana v Knežaku, Andreja Magajna. Res velika predrznost od človeka, kateri s svojim osličkom in „vergelnom“ hodi po božjih potih pobirat krajcarje od ljudi, katerim se „Narod“ že od daleč studi. Svetujemo mu, naj hodi od sedaj naprej nekaj časa samo okrog liberalcev; bo videl, kako se bo njegov osliček zredil. Sicer pa vemo, da tega dopisa Anton Fabec ni sam spisal, ker je skoraj popolnoma slep, ampak da mu je pri tem pomagal g. nadučitelj iz Knežaka Dragotin Česnik, kakor se sam imenuje, ali po domače, gospod Korel. Temu gospodu Korlu svetujemo, naj mesto za dopise v „Narod“, rajše skrbi za to, da bo njegova gostilna ob postavni uri zaprta. Če pri županu ni v tem oziru reda, potem drugim res ne moremo zameriti, ako ravne tako delajo. Sicer je pa veljava g. Korla že precej opešala. Nadučitelj je, pa se ne vé, koliko časa bo še, ker se po Knežaku širijo čudne govornice o njem. Gostilničar in bote-

gar je, pa se ne vé, koliko časa bo še, ker pravijo, da, kjer je bil že enkrat konkurz v hiši, da pride rad v drugič. Župan je, pa se ne vé, koliko časa bo še, ker se ne vé, ravno kdaj bodo razpisane nove volitve. Takrat namreč se bo slišala iz Knežaka novica:

„In koj se oglasi jih sto:
Nam Korel županil ne bo.“

Da ne bodo g. Korel zavoljo tega dopisa jezni na g. kapelana Andreja, češ, da on seje prepričan, zato tukaj javno izrekam, da tega dopisa ni pisal gospod Andrej Magajna, ampak jaz podpisani

bivši „učencek II. razreda.“

— **Od sv. Vida pri Cirknici.** Čast Bogu in hvala dobrim faranom, da smo vlani novo lepo farno cerkev sezidali. Velik je bil davek za hišo Gospodovo pa smo ga radi odrajtovali. Marsikaterega dneva težo in vročino smo prenašali in naša uboga živinica koliko je trpela, ko je v naše hribe vlekla stavbeni material; zdatno so nam pomagali naši vrli Amerikanci, z dobrim svetom pa g. Fr. Ponikvar. Ko smo cerkev sezidali, so v Ljubljani nekateri začeli zabavljati zoper trdnjavo katoliško-narodne stranke, ki na vidovskih hribih še vedno trdno stoji. Na tistem imenitnem političnem shodu v Cirknici se je možato obnašanje Vidovcev drugim občinam stavilo v zgled. Omenim še, da je za novi križevi pot v farni cerkvi darovalo 15 oseb 1157 K. Kmalu dobi naša cerkev nove stranske oltarje. — Še to povem, da ni po naših gostilnah plesa razun ob ženitninah, — kar je gotovo posnemanja vredno.

— **Prvi tržni dan v Postojni** v soboto 7. maja, je pokazal, da za to ljudje še niso pripravljene; no, pa za pričetek je že bilo nekaj kupčije; še celo „Slovenski Narod“ je bil na nekem „štantu“ v ponudbo. To pa baje vsled tega, ker ga pod streho nobeden ne mara.

— **Prilichen prilmek** je dobil neki mož v vasi Koče. Ta se je kazal včasih kot dober katoličan; ko ga pa v neki zadružni odbor niso marali, je prestopil k liberalcem, zato ga zdaj kličejo „lutršmartin“.

— **„Priporočila vredne“** je kot posredovalec Anton Bole, trgovec v Postojni. Predzadnji mesec se je ponudil mlekarji pri svetem Mihelu za posredovalca pri pobiranju mleka, to pa s tem pogojem, da bo on mlekarji dajal mleko po 10 v., strankam plačeval pa po 12 v. Par mesecev je to v splošno zadovoljnost šlo, zdaj se je pa kar na mah vstavilo. Škoda, taka posredovalnica se težko dobi!

— **V Radohovi vasi** se vsled „uglednega“ skupnega gospodarstva pripravljala neke posebne vrste „bomba“. Kadar se ta razpoči, pravočasno naznanimo.

— **Morilca**, kateri je 28. aprila t. leta vsmrtil na Rakeku svojega sorodnika Italijana, so teden pozneje orožniki s pomočjo železniških delavcev vlovili v obližju Št. Peterske postaje. Morilec je 18. letni mladenič.

— **Šempeterska posojilnica in hranilnica** je imela v nedeljo 8. maja letni račun. Prometa je bilo lansko leto nad pol milijona kron, čistega dobička pa okrog 670 kron. V načelstvo so se na željo vseh navzočih zopet izvolili vsi stari odborniki; tudi nadzorstvo se je izvolilo iz prejšnjih udov.

— **Strupene golazni**, gadov in modrasov, se je letos na Pivki prikazalo nenavadno veliko. Pred kratkim je gad napadel deklo Marijo Čeč blizu vasi Parje pri Št. Petru; ko je snažila travnik, se je spustil iz skale v dir za njo in ko je ta bežala dovolj brzo je vgriznil za njo tekočega psička, kateri je takoj poginil.

— **Iz Planine na Vipavskem**. Z veseljem nas je pozdravila letos ljuba pomlad, navdala nas je s sladkimi upi, ker nam je pokazala bujno razvijajoče se sadje in sploh vse rastline. Črešnje že spreminjajo svojo zeleno barvo, in postajajo rdeče. Kaj lepo nam kažejo letos vinogradi. Bog nas varuj toče in viharjev, od katerih smo zadnja leta veliko in tudi letos že nekoliko prestali. Marsikdo si v srcu slika, koliko mu bode prineslo delo in trud celega leta, a pride huda ura, in vsi njegovi upi so uničeni. — Ustanovili smo si k. s. izobraževalno društvo. Z veseljem smo pozdravili mladeniči to misel, v kateri so nas čvrsto podpirali možje, katerim vsa čast, posebno pa g. dušnemu pastirju. Na jesen upamo, da priredimo prvo veselico. Mladeniči in možje! kateri imate veselje do izobrazbe in napredka, in se še niste upisali v društvo, pristopite še vi, ne bo vam žal. Čim več nas bode, tim bolj bo društvo živahno, in popred bodemo imeli društveno zastavo, pod katero bode orila naša pesem. — **Zvonovi** naše fare odpeli so zadnjo pesem devetnajstletni mladenki in šestindvajsetletnemu mladeniču zaporedoma. O kruta smrt, kako neizprosna je tvoja roka, katera nič ne izbira. Oba sta bila pridna, in obče priljubljena. Rahla jima bodi zemljica!

— **V Borovnici** je umrl č. g. Ivan Klemenc, duhovnik v začasnem pokoju. Doma je bil v Rakitniku pri Slavini. Škoda tako mladega, tako vnetega gospoda! Naj mu sveti večna luč!

— **Na Brezovici** je umrla mati častitega gospoda Valentina Remškarja, ekspozista v Št. Ivanu. Naj počiva v miru!

— **Obesil se** je Blaž Kunc, kovač iz Lapega. Star je bil šele petdeset let in za-

pušča ženo in več otrok. Vzrok je bil najbrže preobila in prepogosta pijača.

— **Na Planinski gorl** nameravajo napraviti to poletje večji shod Marijinih družb iz Notranjske.

— **Analfabete**, to je take, ki ne znajo ne brati in pisati, imajo tudi liberalci, čeprav očitajo to le klerikalcem. Eden tak je Andrej Kobál, okrog Studenega nekje doma. Ta učenjak pa hoče še nositi fano med liberalci, vprašanje je le, kdo bo hodil za njegovo fano.

— **Velik revež** je „Narod“ v Postojni. Po vsem trgu so iskali zanj prodajalnice, pa nikdo se ga ni usmilil. Nato so dobili nekega branjevca „pametnega“ fržolarja, ki mu je odprl svojo kolibo. No, zato mu pa še pomoranče gnijejo in zgnil bo tudi sam, z „Narodom“ vred.

— **Na Vnebohod** kosili so uslužbenci kobilarne v Prestranku. Gotovo so pozabili, da je Vnebohod zapovedan praznik. Grdo se nam zdi, da vsak zavod ne spoštuje praznikov. Upamo, da se je to zadnjič zgodilo.

— **Krte lovijo** blizu kolodvora v Prestranku. Ko prideš tja, vidiš veliko jamo. Tu otri je bila kar cela zalega teh škodljivih živalij. Okolu jame so pa položili prav varno nekaj kamenov, da bi nitro pobili vsakega krta, ki bi se še upal prikazati. Kdo je pa to stuhtal? Ali res ne veste? Srčne, s pametjo napihnjene in natlačene liberalne glave.

— **Dober špas** iz cirčniške doline. Dva moža se srečata. Prvi pravi: Ti, Narod dokazuje, da se je človek razvil iz opice. Drugi odgovori: Tako! No to je dobro, da se je le ena opica spremenila v človeka; ko bi se jih bilo več, koliko bi bilo šele potem liberalcev.

— **Z „Narodom“ proč!** Delavci v tovarni na Jesenicah so stopili v štrajk, ker so bili preslabo plačani. Kaj je storil Narod! vstopil se je na stran tovarnarja ter pisal zoper delavce. Tega pa še liberalna celjska Domovina ne more požreti. Ta list piše: „Zelo čudno je pisanje ljubljanskega dnevnika, ki se poteguje za nemškega bogataša in udriha po ubogih delavcih.“ Kdor ni slep, to naj mu že odpre oči. Proč z Narodom!

Iz Staregatrga pri Ložu.

— **Redek in ob enem pretresljiv slučaj** smo doživeli v naši župniji minule dni. Imeli smo kar tri nesreče naenkrat. — V četrtek t. j. 5. t. m. je nesrečne smrti izdihnil Anton Ovsec starejši, kovač iz Pudoba. V mraku omenjenega dne se je vračal od žganja omamljen iz Viševka v Pudob. Šel je po kamnih vodečih čez malo mlakužo, omahnil s kamnov, pal, ter se deloma ubil, deloma vtopil v dober pedenj globoki vodi. Žalostna

smrt — pijanca! Naslednji dan je skončal svoje mlado življenje Franc Ovsec, Zakrajškov hlapec iz Vrhlike. Vozil je krcelje na Hrvaškem onkraj Prezida. Na potu proti domu se je težko naloženi voz prevrnil nanj ter ga končal na mestu. Pokopan je bil v Prezidu. — In v tretje gre rado. Ravno isti dan se je ubil v Staremtrgu star pijanček. Žulc po domače imenovan. Od Dan sem proti Staremtrgu zvečer se vračajoč je v pijanosti padel na Mandrgah, zadel z glavo ob skalo — in v nekaj urah na to je bil mrtev. Ker smo imeli baš v tistem času pri nas še tri druge mrličje, ki so pa vsi po daljšem bolehanju mirno v Gospodu zaspali, je bilo v par urah kar šest mrtvih na mrtvaških odrih. Brez dvoma pretresljiv slučaj za vsakega, zlasti še za nesrečne pijance. Bog daj vsem večni mir in pokoj!

— **Za „Domoljuba“** so se začeli zanimati celo liberalci v Ložu. Zakaj se jim je neki tako prikupil? I no, saj veste; Martinča se je v zadnji številki malo v rokovnicah dotaknil, pa je veselje v Izraelu. Adamec je menda — tako se menijo ljudje — še posebno vesel „Domoljubove“ opazke. Kar sam ga je nesel Martinču rekoč: „No, vidiš, zdaj so te pa še v „cajtenge“ dejali, ker se tako možato obnašaš?“ — Pa kaj se zmeni ponosni liberalni zastavonoša za skromne „Domoljubove“ novice.

— **V Kozariščah** so se bili na dan domačega shoda malo zasukali. Celo dopoldne so se dobro obnašali. Popoldne se je pa vendar posrečilo nekemu vaškemu „škripaču“ in njegovi vsega spoštovanja vredni harmoniki, spraviti pri mladini kri v malo bolj urno pretakanje. To pa ni bilo po godu vzglednim Kozarcem. Naenkrat se zbere pred gostilno par možakov ter zahtevajo, naj bo že enkrat konec tej „ropotiji“. Gostilničar in mladina ubogajo takoj. Toda zdaj se pa oglasi grom z neba — Zguba po domače, neke stare „sorte“ agent. To pa vendar ne gre, si misli mož, da bi na ta način kratili „nedolžne“ veselje. Čakajte, — tako vzklikne Zguba h koncu samozavestno — vse kozarške može bom dal v „Narod“. — No, zdaj pa imate Kozarci! Zguba vas bo že izučil!

— **Velik strah** je napravil po naši dolini dne 19. aprila ob 9. uri zvečer visok ognjen žar, ki se je pokazal od vznožju Ralne gore. Od vseh strani drviyo skupaj ljudje, požarna bramba urno dirja proti Vrhniki, in ko pridejo na lice mesta, kaj zagledajo pred seboj? — o strah! star lesen plot presketa v ognju, da je veselje, ljudem pa ne preostane drugega, kot da se grejejo zraven.

— **Pa še nekaj!** Kdor hoče proučiti, kakšna da ura ne sme biti, naj pride opazovat turnsko v Staremtrgu!

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† „Šnofati“ so dali ribniški liberalni mladiči našim sodnikom. Pisali so namreč v „Narod“, da je slab duhovnik, ki v sodnji pravice išče Dotični duhovnik je iskal v ribniški sodnji pravice, toda čudna pravica se mora deliti ondi, ako je še celo človek slab, ker ponjo pride. Ne vemo ali so naši sodniki kaj kihnilo po tem tobaku; no pa saj so ga že „šnofali“ iz marsikatere tobakire!

† Svojo barko je odrinil učitelj Kete od Ribnice in se je usidral v Banjaloki. Takisto nekako čujemo, da je krčmarjem bolj dolgčas po njem, kot učencem.

† Po njih sadovih . . . Ribniški notar se brani biti pravcati liberalci in ga drugi ribniški liberalci nič ne morejo. Toda mi pa že dolgo vrsto let opazujemo onemogle študentke, ki jih on vsprejema v svojo pisarno, pa postanejo notri skoro redno pristni liberalci. Toraj, po njih sadovih . . .!

† Višnikar še tudi do zdaj ni dal obljubljenih 200 kron za ribniške reze.

† Račune, račune! Nedosledni biti znajo najbolj liberalci, če so pa še tako mladi, kakor so ribniški mazači, pa še prav posebno. Račune zahtevajo od vodstva bratovščine sv. Uršule. Kaj vam je pa ta bratovščina mari? Ali ste nje člani? Vstopite vanjo, potem imate pravico kaj vprašati ali zahtevati. (No lepi člani bratovščine bi bili to!) — Seveda sami pa ne daste računa od pol predragega mostička v Dulah, akoravno vas pozivljejo prizadeti davkoplačevalci. Vi ne daste račune od razprodane robe konsuma, akoravno to zahtevajo prizadeti člani konsuma. Višnikar! Gruntar! Račune, račune! Kje je denar? Kje so od njega obresti?

† Lepo prosi ribniški brivec, da bi se naselil še en brivec v trgu, da bi ga ostrigel in obril po glavi in v žepu, sicer preveč rase. Potem bo bolje, ker je znano, da prazen žakelj ne stoji po konci. Tudi je težavno hoditi marsikomu pod škarje in nož zagrizenemu liberalnemu mladiču; v Sodražico je pa nekoliko preveč od rok in neprilichna poštna zveza, ker moraš ostati gori ali čez poldan ali čez noč.

† Stare župane so pomladili v Strugah, Kopoljah in v Podgori. Saj je pa tudi prav, da se ponove, da ložej nosijo čez vse silno in težavno župansko butaro.

† V belem plašču hodil je nekdo 6. maja po naših hribih in dolinah pa je bil vseeno mrzel. Po hribih je ta nepridiprav ulomil marsikatero mlado drevesce, pa tudi večih se je lotil in ni odnehal, da je vsaj katero podrli. V svoj mrzli plašč zavil je nadebudno cvetje in že smo se bali, da ne bo

kaj tresti jeseni. Toda k sreči odšel je še pred večerom doli proti Srbiji in tudi mraza ni pustil preveč za seboj. Drevje in mi smo se oddahnili in le želimo, da pred adventom ne vidimo več tega neljubega nam gosta.

† V roke nam je prišel. Kdo neki? Računski zaključek posojilnice v Dobropoljah za leto 1903. Prometa je imela posojilnica 856.986 K 6 h. Čistega dobička 629 K 68 h. Prav posebno so nam dopadle v poročilu te-le besede: „Denar, ki ga nujno ne rabite, vlagajte v posojilnico, četudi za kratko dobo. Ako denar leži doma, je mrtev in gotova zguba. Istotako pridite v posojilnico po denar, kadar potrebujete denar za izplačevanje dolgov, od katerih plačujete večje obresti, ali potrebujete denar za nakupovanje potrebnih rečij, tedaj pridite, saj veste, da se z gotovim denarjem ceneje in bolje kupuje kakor pa na upanje.“ To so pametne besede. Ali ne?

† Kmetijsko društvo v Dobropoljah opustilo je podružnico v Strugah in jo bo tudi v Kopoljah.

† To bi se šikalo tistemu tiču, ki se je med Ortnekom in Ribnico postavil pred vlak, da bi ga vsaj malo oplazilo za spomin. Boga naj zahvali, da ga je strojevodja opazil. Ali se sme staviti življenje v tako nevarnost? Ali naj se vznemirja vse osobje v vlaku radi take bedastonevarne šale? Nekje v svetem pismu stoji zapisano: „Norcev je brez števil.“ In res je tako.

† Gregorci! Kaj ne, vi imate tudi lepe denarce naložene v ribniški liberalni posojilnici. Ali ste dobili že kdaj kaj podpore od nje?

† „Cagarjev nimajo“. „Nič ure“. Takisto sta se menila dva sejmarja grede iz Sodražice mimo gregorske cerkve. „Cagarjev“ res nimajo, uro pa imajo Gregorci, pa ljudje so ljudje, menijo, če kdo nima verižice pa tudi ure nima in če ima verižico, pa ima tudi uro. Toda več jih je, ki imajo verižico brez ure in „cagarje“ brez ure, kakor pa uro brez verižice in „cagarjev“. Gregorci, vi pa še „cagarje“ napravite, da vas ne bodo sejmarji po svetu raznašali.

Iz litijskega okraja.

† Pridne čebele so pri gosp. župniku na Savi. Doslej so že enajstkrat rojile, in en sam panj je dal štiri roje. To je pa že nekaj! —

† Presviti gospod knez in škof so se pripeljali v petek (13.) z brzovlakom v Litijo opoldne, kjer jih je čakala duhovščina in ljudstvo. Od tam so se odpeljali na Savo, da prično birmovanje in sicer: 14. na Sv. Gori, 15. na Vačah, 16. pri Sv. Heleni, 17. v Dolu, itd.

† Sreča pa takal V Zagorju je zadel pred kratkim v loteriji nek delavec 3600 K. „Cifre“ mu je potegnil papagaj, katerega je

vodil po svetu neki Lah. Tak papagaj zasluži, da ga obdrži srečni stavec v dobrem spominu.

† Pa zopet nesreča! Dinamitna patrona je poškodovala dvanajstletnemu Jerneju Jakin dva prsta. Fant je patrono našel, se ž njo igral, pa ga je uprasnila in mu odtrgala dva prsta. Nesrečneža so prepeljali v bolnišnico.

† V Litiji je umrla 4. maja znana gospa Šegačeva, Marija Kobler, po silno mučni in strašni bolezni v črevih. Pogreb je bil v petek popoldne nad vse veličasten. Pevsko društvo „Zvon“ je zapel tri žalostinke pokojnici.

† Hvaležni Boštanjci, ki so v „kat. izobraževalnem društvu“ so izvolili č. gosp. kaplana šmartinskega J. Erjavca vsled zaslug, ki jih je imel za osnovanje društva, za svojega častnega člana, in mu poklonili lepo diplomu. Čestitamo!

† Na binkoštni ponedeljek bo blagoslovil novi cerkvi v Polšniku vogelni kamen preč. g. dekan A. Žlogar iz Šmartna. Cerkev bo posvečena lurski Materi Božji in že do jeseni gotova. Polšničani prav marljivo delajo.

† Na Savo je prišlo 30 Hrvatov, ki polagajo na tir nove tramove; pride jih v kratkem še več.

† Versko motenje. V Šmartnem živi en mlad fant Janez Vozelj, ki je komaj iz šole izlezel, pa vže moti cerkvene govore s svojim strupenim jezikom, kar je naredil v nedeljo dne 8. maja v cerkvi na Pungartu. Ta kopriva je začela zgodaj žgati: fant ne pozna menda § 303.

† V Litiji vse zida in polepšuje trg, samo sprehoda nimajo še. Gospod Jamšek zida vilo; zidajo tudi novo sodnijo. Delavci so hoteli pri zidanju štrajkati, pa so jih naglo ukrotili: te odpustili in druge najeli.

Glas iz Velike doline.

† Poučno predavanje smo imeli v postu tiho nedeljo po večernici v šolskem poslopu, kjer je govoril o vinarstvu potovalni učitelj za vinstvo, g. Fran Gombač iz Ljubljane. Podal nam je skozi eno uro mnogo koristnih nauk v izboljšanje našega vinskega pridelka. Vabil je obenem tudi naše vinogradnike na vinarski shod v Krškem, ki se je vršil dne 27. marca ob veliki udeležbi, na katerem se je protestiralo enoglasno zoper nizko carino na italijanska vina. Pa vkljub temu vabilu ni bilo vendar nobenega našega gospodarja na omenjenem shodu. To kaže, da se naši možje premalo brigajo za svoje koristi, premalo zavedajo svojih pravic.

† Dekliška Marijina družba, ki je bila pri nas lansko leto ustanovljena, prav lepo napreduje. Letos na praznik Marijinega oznanenja je bilo v družbo sprejetih zopet

kakih 30 deklet, tako, da je zdaj skupno število družbenic 120. Ko bi le vse družbenice vedno skrbele, da ne bi bile Marijine hčere samo po imenu in številu, ampak tudi v duhu in srcu!

† **Našim mladeničem.** Naša skrbna dušna pastirja č. gg. župnik in kapelan hočeta tudi za mladeniče ustanoviti Marijino družbo, pa našla sta slab odmev pri njih, ker le neznatno število se jih je oglasilo za družbo Mladeniči! Ne dopustite vendar, da bi glas vaših dušnih pastirjev ostal glas vpijočega v puščavi! Nikar se ne sramujte Marijine svetinje in Njenega Imena, če hočete, da se vas tudi Marija ne bo sramovala ob smrtni uri, ko boste najbolj potrebovali njene pomoči!

† **V Savi utonil** je dne 17 aprila Janez Hočevar, hlapec na Jesenicah ob Savi. Našli so ga šele 2. maja nekoliko nižje od mesta, kjer se je ponesrečil. Vzrok nesreče je alkohol.

† **Velikonočne procesije** nismo imeli pri nas lansko leto niti letos in sicer vsled mokrega dežja.

Iz drugih krajev Dolenjske.

† **Za pogorelce na Dol. Pristavi** so darovali: Vis. gosp. baron Rechbach 22 K, č. g. Matija Kastelic, sem. podvodja, 20 K, č. g. župnik J. Virant 11 K, č. g. Jožef Jereb, župnik v pok., 6 K, č. gosp. župnik Matija Novak 10 K, sl. posojilnica in hranilnica v Kandiji 100 K, župnija Toplice 40 K, župnija Dražgoše 5 K, žup. Stopiče 60 K, neimenovani č. g. 10 K, žup. Brusnice 22 K, žup. Vavtavas 25 K 20 v., č. g. župnik Saje 5 K, žup. Kamnik 10 K, g. drž. posl. Viljem Pfeifer 30 K, sl. c. kr. okrajnemu glavarstvu je došlo darov 229 K in slav. županstvu Šmihel-Stopiče 426 K 13 vin. — To prvo zbirko v denarju je razdelil dne 28. aprila vis. g. okrajni glavar baron Rechbach med pogorelce v navzočnosti g. župana Josipa Zurc in domačega župnika. Došlo je tudi v blagu mnogo darov: g. dr. Karol Slanc je daroval 2 voza sena, g. Windischer in gosp. Jakše iz Kandije vsak po en voz sena, gospa Mehova 30 mernikov krompirja, gospodični Perkotova in Jelenčeva ste nabrali velik zavoj razne obleke; g. dr. Schlesinger-Gorjany je pogorelcem nakazal ves stavbeni les, graščina Poganice 10 voz apna. Nesreča, ki je zadela uboge pogorelce, je toraj povsod vzbudila veliko sočutja, ki se kaže v obilni dejanski pomoči. Priscrna hvala vsem imenovanim in neimenovanim dobrotnikom, predvsem vašim vrlim sosedom iz Toplic, Vavtvasi, Novega mesta, Stopič, Brusnic, ki so nam prvi prihiteli na pomoč z obilnimi darovi. Bog obudi blagih src še drugod, ker ravščina med pogorelci je velika. — Andrej Česenj, župnik.

Gorenjske novice.

* **Nesreča pri zgradbi železnice.** Na Kočni pri Dobravi so bili vsled eksplozije dinamita miner Ludovik Straus s Primorskega smrtnonevarno, David Fabro težko, Merson in Martinassi Giombatta lahko ranjen.

* **Hlod na trebuh padel** je Podkorenem pri sekanju drv 60 let staremu drvarju Plešu, ki ja bil takoj mrtev.

* **V Kokro je baje padel.** — Kakor se govori — raz železni most na Primskovem neki tesar iz Rupe pri Kranju. Prišel je vinjen na most in hotel skakati čez ograjo, rekši svojemu spremljevalcu: „Poglej, kako znam telovaditi!“ a obtičal je onkraj ograje in ni mogel nazaj.

* **Napad na gostilničarja g. Markeža v Boh. Bistrici.** Laški polir Peter Pipoli, ki je v Boh Bistrici napadel natakario v Markečevi gostilni in gostilničarja nevarno ranil je bil obsojen na 7 mesecev težke ječe.

* **Železniški predor** pri Bohinjski Beli so prevrtali 4. maja. Predor je dolg 240 m.

* **Javen shod kat. narodne stranke** na Savi pri Jesenicah v nedeljo dne 8. maja se je izvršeno obnesel. Okoli 3.000 mož je bilo zbranih, kmetov in delavcev, ki so živahno pritrjevali govornikom g. dr. Šušteršiču in g. dr. Kreku. Pri tem shodu se je zopet pokazalo, da katoliško-narodna stranka — kakor je omenil dr. Šušteršič v svojem govoru, ni stranka kapitalistov, ampak stranka tistih, ki morajo s trdim delom služiti svoj kruh, stranka kmetov, rokodelcev in delavcev.

* **Občinske volitve** bodo v kratkem na Koroški Beli. Davkoplačevalci, volivci, ali ste zadovoljni s tako ogromnimi stroški pri zgradbi nove šole?

* **Stavka v Kropl in Kamni gorici je končana.** Delavci so v vseh točkah dosegli popolen uspeh, ker je bilo njih dosedanje stanje res obupno. Delavec ali delavka, ki se je trudil od 3. zjutraj do 8. ure zvečer, ni mogel pri dosedanem tarifu zaslužiti čez 1 glđ. na dan, delavka pa pri ravno takem delavnem času ne nad 40 krajcarjev. Draginja povsod raste in umljivo je, da tudi v Kropl in Kamni gorici.

* **Tilnik zlomil.** Blaž Čemažar, posestnik v Selcih, je na vrtu svojega doma drva zlagal; pri tem delu se mu je spodrsnilo in je padel, a drva so ga tako nesrečno prijela, da si je tilnik zlomil.

* **Pri Francet' pred kapucini** se zbira prifarških liberalcev cvet. Tam prebirajo svoj evangelij in ogorčeni poslušajo „Slovenčeve“ loške novice. Vsi od Fortunovega Petra pa dol do Konovega Toneta se osramočeni posamezno vračajo domov.

* **Da le nese.** Pri Kronbirtu ima loški liberalizem svoj centrum v čitalnici. Tam

vstajajo romarji, torej pravi pravcati klerikalci, in tam so imeli tudi socialni demokratje svoj shod. Torej klerikalci, liberalci in mokračji pod eno streho, pa pravijo, da ne gredo skupaj! Oštir se pa lahko v pest smeje in si misli: da le nese; če je njim prav, je meni še bolj!

* **V Kamnitniku** se je ponesrečil 35 let stari Angelo Bussolini. Podkopaval je mogočno 1200 kg težko skalo, ki je bila zadaj odtrgana, česar pa ni vedel. Zvalila se je nanj in mu zlomila hrbet, roko in nogo. Ko je prišel zdravnik na lice mesta, je mogel le potrditi, da je mrtev. — Nesreča je najbrže prestrašila delavce, ki delajo skoro vsako nedeljo — v ponedeljek pa pijane miši love, da so vsaj na Vnebohod praznovali.

* **Novo pokopališče** so začeli delati na sv. Florijana dan v Domžalah. Ljudje so se z veseljem lotili dela, ker je res neprijetno mrličje prepeljavati v Mengeš.

* **Mrtvega** so našli v Loki mešetarja J. Šeseka. Vzrok žganjepitje.

Strela je omamila pri zadnji nevihti v Preserji delavca J. Vrhovnika. Zadet je bil na desno stran. Pa je že okreval.

* **Na Vnebohod** je bil slovesni vsprejem v Marijino družbo mladeničev in deklet mengiške fare. Pristopilo je obojih čez petsto. Slovesno opravilo je zjutraj v Mengšu, popoldan v Domžalah izvršil previšeni gospod knezoškof.

* **Občinska volitev v Smedniku** je na pritožbo liberalcev razveljavljena in treba bo še enkrat voliti, — samo zato, ker se volitev ni vršila po podobčinah. Na to odgovorimo tole: Doslej smo vedno tako volili in vedno je bilo prav. Pri volitvi je bil navzoč c. kr. uradnik in bil zato plačan. Kako, da je on vodil tako „nepostavno“ volitev, in ni že takrat povedal, da je to nepostavno? — Drugič: Tisti, ki so rekurirali, zaslužijo pravzaprav, da se jim jih našteje 25, že veste kam. Občina bo imela še enkrat stroške, ljudje bodo morali še enkrat skupaj hoditi; nazadnje bomo pa ravno tam, kjer smo bili. K večjemu bodo baronova stelja in drva izvolila v podobčini Smednik-Valburg enega odbornika, katerega bomo lahko po pravici imenovali steljnega in lesenega odbornika; to pa ne bo cele stvari prav nič spremenilo.

* **Smleški liberalci** so se zatekli pred „Domoljubom“, ki jih je zadnjič malo pobožal, v zavetje umazanega „Naroda“. S tem so si pa le še bolj kredit vzeli. Togote se nad duhovni, ki so liberalcem trn v peti, „Domoljuba“ imenujejo „Lažiljuba“, „Narod“ pa — čujte — „božje kolo, ki bo zmlelo klerikalce“ (!). Mi bi le radi, da nam povedo, kaj je „Domoljub“ lagal; kako bo pa „Narod“ klerikalce zmlal, smo pa videli na dan 7. aprila pri volitvi. Če bo tako, bo „Narod“ imel še dolgo mleti, preden bo „klerikalizma“ konec.

„Domoljub“ tudi ni rekel, da ti ljudje niso pošteni. Mi drugega nimamo zoper nje, samo tega ne bomo trpeli, da bi liberalne kukavice legle liberalna jajca v katoliško občino. Pustite to, — pa smo si dobri! Ako pa nečete, potem nam ne zamerite, če vam bomo liberalna gnezda razdirali.

* **Kako liberalci plačujejo.** Povedali ste že, da je trbojski učitelj — Vinko Krek premotil z obljubljenim sodcem piva nekatero, da so liberalno volili. Kar je pa najbolj imenitno pri tem, je to, da jim je dal pokvarjeno pijačo in so bili speljani moške potem bolni! Modri Vinko si je mislil, ko je volitev slabo izpadla: Za tako volitev že dobra taka brozga! Upamo, da je Krekova pijača one moške, če prav so bili bolni, po drugi strani vendar ozdravila, da ne bodo liberalcu več verjeli in zaupali.

* **Izpod Stola.** V nedeljo 8. t. mes. je umrl na Breznici najstarejši fant v župniji, 84. letni Janez Jalen, p. d. Kuharjev Janez. Bil je celo življenje prav pošten in pobožen človek. Njegovo veselje je bilo: cerkev in čebelice. Bil je namreč zadnji sorodnik Antona Janše, prvega slovenskega čebelarja na Dunaju. Vsaki dan je z veliko težavo prilezel v cerkev, tudi v nedeljo je bil še pri šmarnicah, na poti iz cerkve pa se je zgrudil in začel umirati. Prenesli so ga na njegov dom, kjer je kmalu preminul. — Vedno je nosil z velikim veseljem pri velikonočni procesiji podobo vstalega Izveličarja. Omeniti je treba, da sedanja Brezniška cerkev, župnišče in pokopališče stoji na nekdanjem Kuharjevem gruntu, kakor je sam večkrat pravil; njegov oče so darovali svet, da se je začela cerkev zidati. K pogrebu so ga spremili njegov rojak-sosed preč. g. župnik Ignacij Fertin. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč!

* **Nepozabnega spomina** za sl. katoliško izobraževalno društvo v Moravčah ostane dan svete birme 8. maja. Premilostni g. knez in škof so prišli namreč popoldne po litanijah v društveno dvorano, kjer so imeli sami kratek, a velepomembni govor, za kar se jim društveniki najiskrejeje zahvaljujemo.

* **V Davči** bo dné 31. majnika slovesen cerkveni shod z dvema sv. mašama.

* **V Tunjicah** je dné 30. aprila zgorel po neprevidnosti starišev 4 letni deček. Stariši, pazite na otroke!

* **Vihar** je prekucnil in zopet postavil dne 1. maja posestniku Petru Maliju z Gojzda nad Križami pri Tržiču uto za seno. Premaknil jo je deset metrov daleč in jo le malo poškodoval.

* **Iz Predoselj.** Kakor smo zadnjič poročali v Domoljubu, so skovali nekateri Primskovljani pritožbo zoper občinske volitve. In res, posrečilo se jim je. Volitve so ovržene. Že vemo zakaj, bomo prihodnjič

povedali, ko zopet volitve minejo. Gliba skup štriba. — Dobro pa le je, pravijo naši kmetje, da se ga v „cajtenge“ dene. Takoj je prišel cestar in je blato podrzal na cesti od Britofa do Predoselj. Ko bi le še znal tako cesto speljati, da bi se drugo blato takoj ne delalo Gospod cestni načelnik sedaj posebno rad uboga, ker se bližajo volitve v okrajni cestni odbor in se posebno dobrega dela tudi proti možem katol. narodne stranke. Tedaj župani in obč. svetovalci kat. narod. stranke kranjskega okraja, stopite na noge in pokažite, da ne marate cestnega načelnika, ki bi se klanjal le kranjski mestni gospodi, kmetom pa hrbet obračal. Da, gospod Strupi, maje se Vam županski stolec in tudi stolček cestnega načelnika se Vam bode omajal.

* **Z imenovanjem novih kraj. šol. nadzornikov** na Senčurskih ljudskih šolah si okrajni glavar v Kranju ni pridobil zasluge za povzdigo in ugled šole. Pri izbiro mož pač ni imel srečne roke, sicer pa na to tudi gledal ni. — Županu Strupiju iz Čirčič je pa okrajni glavar najmanj ustregel, da ga je imenoval nadzornikom šole v Voklu, ker je s tem zgubil Strupi večino svojih privržencev. Ljudje pravijo po pravičici, Strupi naj nadzoruje, če hoče, domačo šolo na Primskovem in cesto, ki vodi mimo šole v Voklu, da ne bo vedno polna blata, in da ne bodo ležali na nji cele tedne kupi kamenja, šola v Voklu pa ni njemu čisto nič mar, ker imamo zato dovolj domačih mož, ki so sposobnejši za ta posel nego on. Ljudje pa trdijo tudi to, da on ni postal šolski nadzornik zavoljo svojih zmožnosti, ampak zato, ker vedno kima za kranjskimi liberalci. — In to bo možu hodilo na pot pri občinskih volitvah. On sam žalostno trdi, da se mu županski stolec maje, kar mu radi verujemo. Kmetje mu namreč nič kaj ne zaupajo, odkar je neodvisen kmet, a popolno odvisen od kranjskih liberalcev, ker od teh ima — kar zopet sam trdi — dobiček, a od kmetov nič. Za to izjavo se vam Strupi iz srca zahvaljujemo. Od kranjskih liberalcev imate dobiček! Sedaj vsaj vemo, zakaj ste neodvisni kmet in ponižni sluga liberalcev. Ali ste od njih plačani? ... Lahko se iz tega sklepa, za koga bodete kot župan delali. Veste kaj, naj Vas volijo Kranjci za župana, od nas ne pričakujte glasov. Kateri kmet bi bil še od sedaj tako nespameten, da bi Vas volil? Kmetje-volivoi, pokažite zato pri bližnji občinski volitvi Strupiju svojo nezadovoljnost, on se je prevzel vsled preobilih časti — in mu povejte, da ne bo več Vaš župan, da gre pa lahko za župana — v Kranj!

Iz raznih krajev.

Nesreča v Logu. V erarnem predoru v Logu pod Mangartom je delal Matija Kranjanja iz Bovca zadnje dneve pri tesarjih. V četrtek dne 5. maja zjutraj po 6. uri, ko je vzdigoval neki tram, spodteknilo se mu je in pri svojem nesrečnem padcu zadel je z desnico ob električno žico, obvisel na nji s prsti in ko ga je hotel tako na prstih desnice visečega rešiti njegov tovariš s tem, da je ustavil električen tok, bil je že mrtev. Nič ni pomagalo, ko so mu pred rovom vsiljevali umetno dihanje ob navzočnosti gospoda c. kr. oskrbnika, in ko je na lice nesreče dospel erarni zdravnik iz Rabelja, mogel je konstatirati le hitro smrt vsled dotike s električnim tokom. Ranjki mladenič je bil edini sin v spoštovani družini Tomažinovi, služil je tri leta pri vojaki, vedno se je lepo obnašal in bil radost in up skrbnega očeta. Kako so vsi radi imeli pokojnega vzglednega mladeniča, videlo se je osobito na dan pogreba, ko so ga njegovi tovariši rudokopi prepeljali iz Loga na domače pokopališče v Bovec in mu ob mnogobrojni udeležbi vsega občinstva izkazali zadnjo čast. Žalostnemu očetu naše sočutje! Naj v miru počiva!

Rudokopi v Logu.

V Cerknem so imeli dne 4. maja po soparnem dnevu silno nevihto z vetrom in točo. V kratkem je bilo vse belo — namesto od cvetja od toče. Tudi po polju je ponekod tako potolčeno, da bo treba pokositi. Bog nas varuj hude ure!

Drobtine.

Devet milijonov kron železničarskih dolgov. Iz Budimpešte se iz zanesljivega vira poroča, da se vlada in trgovsko ministrstvo bavi z železničarsko predlogo, po kateri se zviša plača uradnikom in uslužbencem državnih železnic. Pri tem pa je prišla v veliko zadrego; dala si je namreč predložiti zapisnik dolgov vseh uradnikov na državnih železnicah in videla, da so že njihove plače v višini devet milijonov kron sodno zaplenjene. To pomenja, da imajo ogrski železničarji najmanj 18, a tudi več milijonov zasebnih dolgov, in umevno je, da se v tako obupnem položaju ne strašijo najhujšega.

13letni morilec. O grozovitem zločinu se poroča iz Palazetto na Beneškem. Giuseppe Marina je zapovedala svojemu trinajstletnemu sinu, naj poišče svojo 6letno populusestro, ki se je pred poldrugo uro izgubila. Deček se je nekoliko časa branil, ugoditi tej zapovedi. Ko pa mu je mati grozila, odšel je rekoč: „Grem, toda umorim jo.“ In res je prinesel čez nekoliko časa deključino truplo ter ga vrgel presenečeni

materi pred noge z besedami: „Tu imaš svojo hčer!“ Zločinec je deklico toliko časa tolkel s sekuro, da je bila mrtva. Sedaj ima kruteža v rokah policija.

Požar v cesarski palači v Söulu.

Uradno poročilo o požaru v cesarski palači v Söulu trdi sledeče: 14 pr. m. je vzbuhnil v Kanci-paviljonu cesarske palače v Söulu požar, ki ga je skoro popolnoma vničil. Cesar se je preselil v poslopje cesarske knjižnice. Ogenj je nastal v „ondoru“, v neki peči, katero so popravljali. Ker je cesarska palača poškodovana, je vprašanje, kje bo stanoval dvor. Sicer je v Söulu še ena cesarska palača, toda cesar se noče tam naseliti, ker méni, da tam straši duh od Japonskih vojakov umorjene cesarice. Vsled spomina na ta umor korejske cesarice se je pričelo zopet nevarno gibanje proti Japoncem.

Liaojang, taborišče Kuropatkijnovo, je staro mesto. Kitajci trdijo, da stoji že 2000 let. Zdaj šteje poleti do 80.000 prebivavcev, pozimi pa jih mnogo odpotuje. Danes je Liaojang lepo mesto, ki trguje z deželnimi pridelki mandžurskimi. Trgovci so večinoma kitajskega pokolenja, ki so pa že večinoma pozabili svoj rodni jezik. Mesto je zidano v pravilnem kvadratu, katerega vsaka stran je dolga okoli dve vrsti — nekaj več kot dva kilometra. Ako bo v kratkem Harbin upravno središče Mandžurije, bo pa Liaojang gotovo postal glavno trgovsko mesto te dežele. Mesto obdajajo štirje stari zidovi, kateri imajo šest vrat.

Milo ni podraženo. Neki list je pred kratkim javil, da je izdelovalec mila z znamko „Jelen“ povišal ceno mila za 3 K od 100 kg. Kot se nam sedaj javlja, ta vest ni istinita.

Potres na Balkanu. O skopljskem potresu dné 4. aprila se še poroča: Vojašnice, javna poslopja in skoraj vse hiše so poškodovane v Kaza Kocana. Tudi mošeje in cerkve so zelo poškodovane. Na nekaterih krajih so začeli izvirati vroči vrelci, ki so zopet izginili. V Blaci so se podrlé 3 mošeje, en orožnik je bil ranjen in en otrok ubit. Vasi Trakana Banja, Obleševo, Mojanči, Grdovci, Vimca, Istibanja in Pribačevo so tudi mnogo trpele. Ker se potresni sunki ponavljajo še vedno, je vedno nevarnost za vasi. V vaseh Grbovce, Ljaki, Grad in Lipeč je razrušil potres vse hiše in mnogo ljudij je bilo ubitih. Kajmakan je prosil za 1000 šotorov, ker je prebivalstvo brez strehe. V mestu Caševo je potres razrušil javna poslopja, cerkve in mošeje. Iz razvalin so dosedaj izkopalí mnogo trupel.

Narodno gospodarstvo.

Tudi kmetu je potreba dandanes knjigovodstva.

Ako vprašamo dandanes enega ali drugega kmečkega gospodarja, zakaj se trudi in dela noč in dan kot črna živina, odgovoril nam bode eden kot drugi enako na to vprašanje: zato da bi pošteno preživil sebe in svojo družino, si zboljšal svojo domačijo in zraven še kaj prigospodaril kot doto svojim otrokom in sebi za poboljšek na stara leta. — Pa žalostna izkušnja nas uči, da je mnogo takih gospodarjev, ki konec leta ne vedo, pri čem da so, so li napredovali ali nazadovali. Pa zakaj je temu tako?

Lastna izkušnja me je do tega dovedla, da sem začel zapisavati stroške in dohodke celega leta, da sem tako na koncu lahko videl, pri čem da sem. Po mojih mislih je dandanes skoraj nemogoče dobro in pridno gospodariti brez knjigovodstva tudi preprostemu kmetovalcu.

Koliko se v tem oziru greši med nami, to se niti z besedo izreči ne da. Ako kmet še sedaj, ko vsi drugi stanovi napredujejo, ni prišel dalje nego do tega, da si semtertja na hlevne ali podove vrata zapiše kako „cifro“, je to zanj v sedanjem času res prežalostno. A ker je tako, kmečki stan tudi ne vživa spoštovanja, ki bi ga kot steber države zaslužil. Da se pa kmečki stan ne izobrazí, so mnogokdaj krivi oni visoki gospodje, ki so bili v kmečkih hišah izrejeni, so se s pomočjo dobrotnikov in duhovnikov izšolali in do dobrih služeb dospeli, v katerih bi za naš stan mnogo koristnega lahko storili — ki so pa — kot z žalostjo spoznavamo — navadno naši najhujši nasprotniki. (Pisalec misli Tavčarja, ki je v tej dolini na opisani način najbolj znan).

Knjigovodstvo se bo marsikomu gospodarju zdelo na prvi pogled težko, celo nemogoče, pa prepričan naj bo, da ako bo enkrat začel in eno leto nadaljeval, mu bo stvar lahka. Spoznal bo, da je čas, ki ga je v to obrnil, — dobro uporabil. Če bo nekaj let tako delal, mu bo najboljši gospodar njegova lastna izkušnja, ki jo bo dobil iz računov prejšnjih let. Natanko bo spoznal, kje je vir njegovih dohodkov in kaj mu prizadene največ stroškov, da si po tem pomaga, kakor vé in zna! Jaz bi svetoval vsem gospodarjem, ki le količkaj pisati znajo, naj se poprimejo tega zares koristnega dela, ker vsa priprava za celo leto ne stane družega, kakor svinčnik in malo papirja in nekaj resne volje. Jaz delam vse to na prav preprost način; vsa priprava stane komaj borih deset krajcarjev. Vzame naj se malo papirja in naj se vsi stroški celega tedna zapišejo v nedeljo s svinčnikom, še bolje pa je vse

sproti zapisati, da se mej tednom kaj ne pozabi. Ravno tako tudi dohodke. Na koncu meseca naj se vsako posebej (sol posebej, olje posebej) skupaj zračuni in naj se prepíše v majhne bukvice.

Konec leta napravi po teh mesečnih bukvicah — končni račun in vedel boš kje si.

Pri zapisovanju pa je treba biti precej natančen; ni zadosti, da bi zapisoval samo krone in goldinarje, ampak vsak krajcar je treba v pošteb jemati. Kdor krajcarja ne štédi, ta pač varčen ni. — Posebno bi priporočal še vsakemu, naj vzame v račun, kar zapravi po krčmah in na tabaku, da bo spoznal, kako slaba je ta grda navada, brez katere bi se tudi dalo izhajati, komur se denar smili.

Kdor bo tako delal, imel bo dvojni dobiček, prvič spoznal bode ali v gospodarstvu napreduje ali pa nazaduje, drugič vadi se bo v računstvu in pisanju, kar se tako lahko pozabi, ako se človek po končani šoli zato nič ne briga.

J. R., preprosti kmet.

Za smeh in kratek čas.

Tajnost. Učitelj: „No Janko, poznaš li še kako žival, ki se preživi na paši?“ (Janko molči.) „Toraj iz česa pa dela tvoj oče klobase?“ Janko: „Tega pa ne smem povedati, sicer me nabije!“

Zadnja žrtev. „Kam pa ženeš svojo lepo kravico, Matevž?“ „V mesto na semenj, — potrebujem denarja za pravdo.“ „No in ti prodajaš kravo za svojega advokata?“ „Kaj hočem, ker ima voličke že vse v žepu.“

Rešitev I. uganke z nagrado.

Uganika pomeni „hišo“.

Rešilo jo je pravilno 163 rešilcev. Med temi je bil izžreban in dobi nagrado (en letnik „Dom in Sveta“)

Franco Perovec

c. kr. mornar v Pulju.

Rešitev II. uganke z nagrado.

Črka „r“.

Rešilo jo je pravilno 147 rešilcev. Med temi je bil izžreban in dobi nagrado (Zbrane spise Andrejčkovega Jožeta)

Andrej Porenta v Virmašah.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dné 1. junija 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj,	7. maja	41	4	55	23	24
Gradec,	7. maja	59	4	65	67	83
Trst,	14. maja	1	44	37	88	59
Lina,	14. maja	33	35	34	53	14

Ravnokar je pričela izhajati
rusko-japonska

VOJSKA

Vsebina I. snopiča:

Vojska se je začela. — Kdo se vojskuje?
— Port Artur. — Japonska zvižaja. —
Prvi strelji na morju. — Po prvem boju.
— Japonski načrt. — Rusija se pritožuje.
— Japonci se izgovarjajo. — Morski boj pri
Cemulpu. — Iz japonskega romana.

Slike:

Zgradbe za Azijsko Rusijo na pariški razstavi. — Kronanje ruskega carja Nikolaja II. v Moskvi l. 1894. — Ruske carske insignije. — Ruska carska rodbina. — Port Artur. — Port Artur. Pristanišče in trdnjava. — Rusko bojno brodovje pred Port Arturjem ob začetku vojske. — Ruska oklopnica „Retvizan“. — Mucu Hito, japonski cesar. — Haruko, japonska cesarica. — Japonski admiral Togo, napadalec Port Arturja. — Japonci se izkrcavajo na Koreji. — Japonski pomorski minister admiral Jamamoto. — Male japonske torpedovke napadajo ruske oklopnice.

ZALOŽBAM V SVETA

Priporoča se skupno naročanje!

Kdor naroči deset izvodov, dobi enega zastonj!

Naznanilo

Veliki boj v Vzhodni Aziji med belim in rumenim plemenom se je začel. Gotovo je, da bo boj dolgotrajen in krvav. — Že dosedanji dogodki so razburili ves svet in tudi v slovenskem narodu vsi sloji z napeto pozornostjo zasledujejo bojne dogodke.

Odkar so azijske tolpe pred stoletji preplavljale naše dežele, morale in požigale po evropskih pokrajinah, še niti tako velikega in pomenljivega boja med belim in rumenim človekom.

Zato se je odločilo založništvo „Dom in Sveta“, da začne izdajati pod naslovom

Vojska na Daljnem Vzhodu

natančen popis boja in tamošnjih krajev.

To delo izhaja v snopičih po šestnajst strani dvakrat na mesec. Vsak snopič ima svoj zavitek.

Preskrbljeno je, da bo delo bogato okrašeno z mnogimi slikami.

Da se more vsakdo naročiti na to velezanimivo delo, smo nastavili ceno kar najnižje. Naročnina za en letnik (24 snopičev) stane 4 K 80 v. Pol letnika (12 snopičev) stane 2 K 40 vin. Posamezni snopiči se dobe v bukvarnah edino le po 20 v.

Naročnina se naj pošilja na naslov:

Upravništvo
„Dom in Sveta“
v Ljubljani.

Na naročila brez naročnine se ne bo oziralo!

Filiálist se išče

za svetovno trgovino s stroji. Natančne ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku z navedbo spričeval prejšnjih služb ter zmožnosti za kavcijo naj se pošiljajo pod naslovom „Izvrsten za organizacijo **spodoben trgovec**“ 42092 na Annoncen Expedition M. Duker Nachfolger Wien I. 700 D 2-2

783 2-2

išče se

oženjen majer,

izurjen v vseh poljedelskih delih ter na vrtu, pri živini in pri konjih. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnništvo „Domoljuba“. Prosilci brez otrok imajo prednost.

Baumgarten & Grimm

Dunaj, II. Lampigasse 9

najtopleje priporočata od strani c. kr. poljed. kem. preskušališča preiskano

redilno moko za živino

kot dodatek h klaji za konje, krave, vole, prašiče 881 D 3-1 in ovce.

Dobiva se pri *Jan. Hallerju v Badočah.*

Zajamčeno 5000 krat se posveti

z električno žepno svetilko „Immerlicht“ predno je treba dopolnilne baterije. Cena v usnji imitaciji 3 K, v želatinski ali školjkini imitaciji 4 K. Nadomestna baterija 1 K. Praktično darilo. Razpošilja po povzetju ekspoz. tvrdka F. Schwartz, Dunaj VIII/8, Lerchenfelderstr. 124/18. Zastopniki se iščejo. Ceniki zastoj. 86 D 10-9

Mestna hranilnica v Kamniku

obrestuje hranilne vloge po

4%

ter pripisuje vsakega poluleta nedvignene obresti h kapitalu.

Da je varnost sigurna, kaže to, da vlagajo v to hranilnico c. kr. uradi denarje mladoletnih otrok.

Posojila na zemljišča dajejo se na 5% obresti in na amortizovanje v 36letni ali krajši dobi, tako, da poplača dolžnik posojilo 100 K v teku 36 let popolnoma, ako plačuje hranilnici vsakega poluleta z obrestmi vred po 3 K.

577 D 3-2

Ravnateljstvo.

Zahtevajte pri nakupu

702 D 1

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

30 dni na poskušnjo podijem vsakomur pravo Roskopf-patent-uro s sidro, sistem Böhnel, in se zavezujem takom 30 dni vsaki uro nazaj in takoj brez vsakega odbitka vrniti plačani denar.

Prava Roskopf-patent-ura

s sidro sistem Böhnel antimagnetique in sekund. kazalec

Samo gl. 2-50 s verižico in škatljico.

s pravim pat. emalj. kazalцем (ne iz papirja) masivn. 36 ur idoca. na sidro v eleg. črnoimit. jeklenem ali nikelnatem okvju, je edine le radi velike trpežnosti in točnosti najboljša ura, in se mora vsa komur priporočati, kdor radi močno in zanesljivo ura.

Cena s lopo nikelnatost verižico in škatljico vred gl. 2-50. 3 kosl. glid. 0-75, 6 kosov glid. 12. —. Ista ura s podobno časurjo ali pepeta Pija I., ali s slikami z lovskih in drugih krajev 30 kr. več. Za točnost se jamči plimeno 3 leta.

Pošilja proti povzetju L. Böhnel tov. zaloga Roskopf-ur

Max Böhnel, urar, Dunaj IV., Margarethenstr. 48
založnik c. kr. drž. uradnikov. 504 D 6-3

Svarilo! Na mnoga vprašanja čast. bravcev tega lista naznanjam, da imam edino tov. zalogo pravih Roskopf pat. ur na sidro, sistem Böhnel in sem je tudi prvi napovedal. Vkljub temu mnoge tvrdke ponarajajo moje oglase in hvalijo svoje navadne ure s plombo ali broz nje iz pločevine, ki se debe pri meni za glid. 1-70. Prosim torej pariti strogo na imo **MAX BÖHNEL, urar.** Vsa druga ponarjanja odločno odklonite. Ustanovljeno l. 1840.

Janko Bliš & Anton Tabor tovarna cementnih izdelkov na Farovški Loki pri Kranju.

Po ceni se izdelujejo lepe barvane plošče za tlak v cerkvah in na hodiščih, stopnice, podboji, jaslji, korita, podstavki za vodnjake, cevi itd

114 D 21-7

Pri nakupovanju

sukenega in manufakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

196 D 12-3

Velika zaloga

suknenih ostankov

Zavarovanja zoper škodo po toči sprejema po najnižjih cenah

Glavni zastop: Ljubljana, Mestni trg 25

ogrsko - francoske zavarovalnice

'Franco Hongroise'

848 D (ustanovljena leta 1879) 1-1

Zavarovalnica je izplačala od svojega obstoja sem svojim zavarovancem nad 155 milij. K odškodnine. Škode se kumatno likvidujejo in točno plačujejo. Iščajo se spretni in marljivi zastopniki in potovalci.

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in na deželi se najiskreneje zahvaljujem za dosedaj mi izkazano zaupanje ter se priporočam najvljudneje, da me cenjeni p. n. odjemalci i nadalje tako številno počaščati izvolijo s cenjenimi naročili. Zagotavljam jih vselej vestne in najtočneje postrže. Posebno opozarjam na 605 D 3-3

moko iz najboljše banaške pšenice.

Velespoštovanjem

Frane Zore

trgovina z mešanim blagom in moko
Ljubljana, Sv. Petra cesta 21.

Motori

Patent Adam so najcenejši gnilna moč za kmetijstvo, obrtije, mline, žage, katerim voda primanjkuje; čez 4000

kom. že v rabi, kurjača ni treba, stroški 4 do 5 vin. za konjsko moč. 160 D 12-6

Klepalnik za kose, cena 8 K za kom.

Nutrin redilna štupa za živino; 1 kilogr. 6 K se dobi v zalogi za poljedelske stroje

Fran Zeman

Ljubljana, Poljanska cesta šte. 24.

Zahvala zavarovalni družbi „Allianz“.

Pri gori omenjeni družbi je bila kratko časa zavarovana moja soproga Marija Bedina. Po njeni smrti izplačala mi je omenjena zavarovalna družba po svojem glavnem zastopniku **Ferdo Maroltu** v Ljubljani polno zavarovalno svoto, točno in brez ovir.

Dolžnost mi je torej, da izrekam temu društvu svojo zahvalo in jo vsakemu najtočneje priporočam. Sp. Šiška pri Ljubljani, 7. maja 1904. 865 D

Potrjuje:

Županstvo Sp. Šiška.

Karol Bedina

uslužbenec drž. železnice.

Naprodaj je 50 stotov

lepega sena

radi pomanjkanja prostora. Več se poizve pri **Fran Bezlaju** v Preski št. 26 pri Medvodah. 781 D 3-2

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld. iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrske la salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske trde 1 gld. 50 kr. kila. Velike klobase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju. 399 D 10-5

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Naprodaj je na Rečici v bližini novega kolodvora na Bledu 871 D 1-1

mlin

s 4 kamni in 5 stopami — Več pove posestnik **J. Pazlar** na Rečici št. 36, p. Bled

Dobro izvežbane

stolarske pomočnike

vsprejemem takoj v službovanje. Plača po dogovoru. **Fran Švigelj**, tovarna stolov na Bregu pri Borovnici. 816 D 2-1

Priden deček, poštenih starišev, se vsprejme

**v trgovino s specerij-
skim blagom in usnjem.**

Ponudbe z zadnjim solskim spričevalom sprejema **Franc Mikolič** v Sodražici. 873 D 1-1

Enonadstropna hiša

blizu župne cerkve v Dobu z vsem gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju, s sadnim vrtom in njivo en mernik posetje, posebno pripravna za kak obrt, se ceno proda. Več pove **Jan. Aleš** v Dobu. 825 D 3-1

Posestvo naprodaj.

Proda se iz proste roke radi bolehnosti lastnice posestvo na Strmcu na Ko-roškem, obstoječe iz hiše šte. 4, travnikov, njiv in gozdov, vse v najboljšem stanu. Hiša stoji sredi polja. V gozdih je lep mlad zaraščaj. Več se poizve pri lastnici **Neži Pintar**, Strmec št. 4, p. Riegersdorf, Ko-roško. 1-1

Mlin z žago

s hišo in hlevom. prav poleg večjega trga (dekanija) na Kranjskem naprodaj. 880 D 1-1

Mletve in žagati je vedno obilno. Pa tudi razumni gospodar bi si ondi znal pomagati prav dobro s prekupovanjem hlofov in la-ganjem istih v deske, ki se lahko ondi prodajo. Več se izve pri **Matej Orehek**u, trgovcu v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 28 a.

Kmetško posestvo

cenjeno 9000 kron 25

v Ribnem pri Bledu, Gor.

je pod upodnimi po-goji naprodaj. —

Več pove gosp. **Oton Homan** v Radovljici.

Kovačnica v najem

se odda pod ugodnimi po-goji. Več se izve pri **Fran Staretu**, p. Zalog ob j. žel. 877 D 1-1

Pred kratkim v nekaterih listih objavljena vest, da sem dvignil ceno svojemu znanemu milu z znamko „Jelen“, in sicer 3 K pri 100 kg, nikakor ne odgovarja resnici. 793 D 3-2

Jurij Schicht, Ustje na Labi
tovarna za sveče in milo ter parfumerija.

Največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ljubljana

Pred škofijo 3

Josip Kordin

priporoč

Ljubljana

Pred škofijo 3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete; velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

159 D 12-5

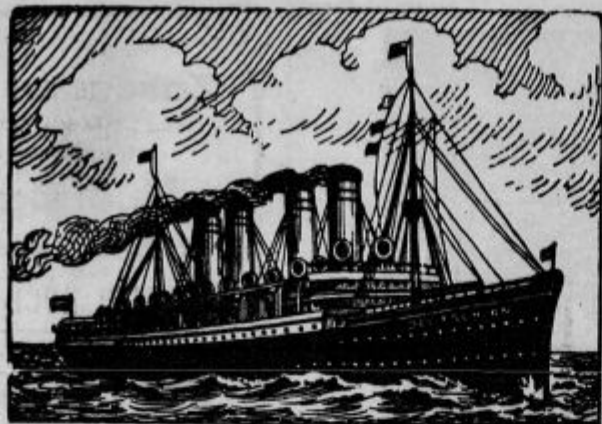
Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

Sedaj glđ.

70

zelo znižane
vozne cene v

Ameriko

Preje glđ.

105

Ravno ista
vožnja in
postrežba
kakor preje.

Iz Ljubljane v Novi-York samo 70 glđ.

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanja, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija itd. toliko višje, kolikor je tarfna cena po ameriški železnici; s priznanim najboljšimi parniki družbe

90 D 12-5

Hamburg - Amerika Linie.

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 K are na moj naslov

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Naznanim uljudno, da je ravno izšel moj veliki cenik s čez 600 podobami, katerega razpošiljam zastonj in prosto poštine. — Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je dokaz, da je moje blago res fino, cene nizke, postrežba poštena, in se zagadel vsak za nesljivo naj obrne do moje tvrdke.

Z velespoštovanjem 779 D 16-2

H. SUTTNER

urar in zalagatelj društva c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju. (Krainburg).

Trgovina z železnino
Valentin Golob

(prej Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg št. 10

priporoča veliko zalogo razne železnine: kuhinjske posode, robe iz kositarja, zalivače, žetnarje, konvice za mleko itd.; štedilnike, stavbne potrebščine, železniške šinje, nosilke, roman in portland cement, poljedelske stroje. 604 6 2

Velika zaloga tehtnic, uteži in meril, mesoreznic, plaht za vozove in pristno pozlačenih

nagrobnih križev.

Edina prodaja najboljših „Kron-diamant“ kosa z garancijo za vsaki komad:

Dolgost cm 70 75 80 85
Cena K 2'40 2'60 2'80 3'—

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registr. zadruga z neomejenim poroštvom
v LJUBLJANI, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice
obrestuje hranilne vloge po

23 D 12-10 **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure od 8. - 12. in od 3. - 4. ure popoldne.
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom pošto-hranilničnega urada.
Stanje rezervnega zaklada K 779.79 34.
— Varnost hranilnih vlog je tudi zagajena po zadrughnikih.
Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 4,948.796'27, stanje hranilnih vlog K 4,703.762'02.
Denarni promet K 20,246.712'13.
Pošto-hranilničnega urada št. 828.406.

Doktorja Trnkóczyja 62 12-6
kranjski redilni prašek
za prašiče

Medalja

Je prejel v Londonu, Parizu in Rimu 1903 najvišje odlikovanje

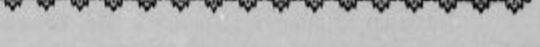
„Grand prix“,
dalje tisoče zahvalnih pisem, tudi uradno potrjenih.
Ta primesek krmi se daje tudi že pujskom in se doseže žnjim največja teža.
1 zavoje stane 50 v. in se dobi pri trgovcih.
Po pošti 5 zavojev iz lekarn Trnkóczy Ljubljana, Kranjsko.

iz Pariza 1903.

Harmonike

še dobro ohranjene, s tremi toni, prav po nizki ceni proda Ivan Dolinar v Lučinah šte. 24, pošta 882 D Gorenjavas. 1-1

Samo 6 do 7 dni potrebujejo najnovejši brzoparniki

RED-STAR-LINE

Proge rudeče zvezde

iz

Antwerpen-a v New-York

Znižana cena od Ljubljane do New-Yorka stane pri meni fl. 80. — Konkurencija ponuja vožnje listke samo po fl. 70. Zakaj ??? Pove

Karol Rebek.

od c. kr. vlade potrjeni zastopnik proga rudeče zvezde Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 41 od lužnega kolodvora 100 korakov oddaljeno.

791 D 16-2

FR. STUPICA, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 1

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča slamoreznice, mlaitilnice, čistilnice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega 676 D izdelka. 14-3

Dalje: Sesalke za vodo in gnojico, pocinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljavo vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst, kuhinjsko opravo, nagrobne križe, nakovala, privijake, žage, kotle za klajo in žganje.

Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski mavec. — Mizarsko, tarsarsko in ključavničarsko orodje, ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga vedno svežega specerljskega blaga.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

80 D 6

„Cunard Line“

Edino direktno prevažanje potnikov v vseh razredih in tovora

„Trst - New York“

Prvo in edino vkreavanje potnikov v domačem pristanišču. Prosta izborna hrana in pijača — sedaj najnižje cene. — Vsak, ki namerava potovati, naj se preje obrne za podrobnejši poduk na oblastveno poverjeni glavni zastoparobrodne družbe

611 D 4

„Cunard Line“

Ljubljana, Marijin trg 1.

574 D 10-4

Zarezane strešnike
vštricne (Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko
cement roman in portland
glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak

šamotne in cementne, kot vse drugo stavbinsko blago ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. VIDIC & Comp.
LJUBLJANA.

349 D 20-6

Sam o
6 dni!

Havre - New - York

vozi jo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoska prekomorska družba.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezpla. pojasnila daje edino
oblastveno potrjeva potovalna pisarna

ED. ŠMARD A

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19, v Medjatovi hiši, v pritličju Dunajska cesta št. 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju:

- a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 v., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisiljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
- b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. 28 D 12-5

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.
Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovanec popolno varnost.

Svoji k svojim!
Slovencl pristopajte k
domači zavarovalnici!